

Ankestyrelsens undersøgelse af

Kommuners og regioners tilsyn på botilbudsområdet

August 2009

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel	Kommuners og regioners tilsyn på botilbudsområdet
Udgiver	Ankestyrelsen, august 2009
ISBN nr.	ISBN 978-87-7811-082-2
Designkoncept	Kontrapunkt
Kontakt	Ankestyrelsen Amaliegade 25, Postboks 9080, 1022 København K Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00, E-post ast@ast.dk
Hjemmeside	www.ast.dk

Indhold

Side	Kapitel
3	Indholdsfortegnelse
4	Forord
5	Sammenfatning
8	1 Tilsynsopgaverne
10	2 Kommuner tilsyn med personer
21	3 Kommuner tilsyn med drift
34	4 Regioners tilsyn med drift

Bilag:

Bilag 1: Datagrundlag

Bilag 2: Regelgrundlag

Bilag 3: Spørgeskemaer

Forord

Ankestyrelsen har i efteråret 2008 for Indenrigs- og Socialministeriet gennemført en spørgeskemaundersøgelse om dels det personrelaterede tilsyn med borgere med ophold i midlertidige og længerevarende tilbud til voksne, jf. servicelovens §§ 107-108, og tilsvarende tilbud efter almenboliglovens § 54, stk. 2, 1. pkt., dels kommuners og regioners driftsorienterede tilsyn med disse boformer.

Ankestyrelsen har samtidig også gennemført undersøgelser af kommuners tilsyn med anbragte børn og unge samt kommuners og regioners driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge samt kommuners tilsyn med persongruppen, der er omfattet af retssikkerhedslovens § 16 a, domfældte udviklingshæmmede m.fl. Resultaterne af disse områder afrapporteres selvstændigt.

Ankestyrelsen har tidligere, i foråret 2007, gennemført en spørgeskemaundersøgelse om kommunernes og regionernes tilsyn med botilbud på voksenområdet til længerevarende ophold. 2007-undersøgelsen omfattede boformer efter servicelovens §§ 107-108 samt lov om almene boliger mv. for persongruppen, der er omfattet af servicelovens § 141, stk. 2. Da 2007-undersøgelsen blev gennemført umiddelbart efter, at kommunalreformen var trådt i kraft, kunne den ikke give et dækkende billede af kommunernes og regionernes opgavevaretagelse. Indenrigs- og Socialministeriet har derfor besluttet at foretage en ny tilsynsundersøgelse i 2008. Medmindre andet er angivet, vedrører alle de nævnte resultater 2008-undersøgelsen.

Formålet med undersøgelsen er gennem en kvantitativ kortlægning af det drifts- og personorienterede tilsyn at få et billede af kommunernes/regionernes opgavevaretagelse på området. Selv om det ikke er et lovkrav, så er der i undersøgelsen fokus på, om kommunerne og regionerne har særlige retningslinjer for tilsyn og tilgrænsende områder, og om eventuelle retningslinjer er politisk godkendt.

I denne 2008-undersøgelse er der endvidere fokus på tilgrænsende områder. I forhold til kommunernes og regionernes driftsorienterede tilsyn gælder det opfølgningen af tilsynet, klagebehandling og magtanvendelse. I forbindelse med afdækning af kommunernes personrelaterede tilsyn indgår både omfanget af opfølgningen af handleplaner og den løbende opfølgning af de enkelte sager.

Undersøgelsen er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse i perioden september - december 2008. Hovedparten af spørgsmålene vedrører undersøgelsestidspunktet Hyppigheden af tilsyn, opfølgninger på handleplaner og den løbende opfølgning af de enkelte sager vedrører dog 2007, herudover vedrører enkelte spørgsmål planlagte aktiviteter.

Sammenfatning

Denne afrapportering omfatter en undersøgelse af kommuners og regioners driftsorienterede tilsyn med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 samt det driftsorienterede tilsyn med indsatsen i tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt., i almenboligloven. Afrapporteringen omfatter endvidere kommunernes personrelaterede tilsyn med voksne i disse boligformer.¹

96 ud af landets 98 kommuner, svarende til 98 procent af kommunerne, og alle 5 regioner har besvaret spørgeskemaet om det driftsorienterede tilsyn. Seks kommuner har oplyst, at de ikke driver botilbud til voksne, og derfor indgår alene besvarelser fra 90 kommuner i undersøgelsen. 92 kommuner, svarende til 94 procent af kommunerne, har besvaret spørgeskemaet om det personrelaterede tilsyn.

Kommuner og regioner har fokus på tilsynsvirksomheden

Såvel kommuner som regioner har pligt til at føre driftsorienterede tilsyn, og kommunerne har derudover pligt til at føre personrelaterede tilsyn. Mens der er pligt til at føre tilsyn, er der ikke krav i lovgivningen om, at der i kommunerne og regionerne skal være fastsat særlige retningslinjer for tilsynets udførelse, herunder om kommunalbestyrelsen /regionsrådet skal godkende sådanne retningslinjer.

Kommunerne udfører såvel personrelateret som driftsorienteret tilsyn. Undersøgelsen viser, at alle kommuner har fokus på tilsynsopgaven, men i varierende omfang. Alle kommuner, der indgår i undersøgelsen, har således, mindst på ét ud af de syv emneområder i undersøgelsen, fastsat særlige retningslinjer om de elementer, der indgår i de to slags tilsyn. Kommunerne har især fokus på det driftsorienterede tilsyn. Kommunalbestyrelserne har i varierende omfang godkendt de særlige retningslinjer, jf. nærmere omtale nedenfor.

Det fremgår endvidere af undersøgelsen, at flere kommuner på undersøgelsestidspunktet i efteråret 2008 planlægger at fastsætte særlige retningslinjer på flere af de områder, som indgår i undersøgelsen.

Regionerne udfører alene et driftsorienteret tilsyn. De har på de fleste undersøgte områder fastsat særlige retningslinjer, som i de fleste tilfælde er godkendt af regionsrådet.

Kommunernes personrelaterede tilsyn er i de fleste tilfælde fastsat af administrationen

51 ud af de 92 kommuner, der har indberettet til undersøgelsen, havde i efteråret 2008 udarbejdet særlige retningslinjer for rutiner og/eller procedurer for det personrelaterede

¹ Der henvises til bilag 2 om regelgrundlaget

tilsyn. Disse retningslinjer er i de fleste tilfælde fastsat af administrationen og er ikke politisk godkendt af kommunalbestyrelsen.

I retningslinjerne for det personrelaterede tilsyn indgår oftest hyppigheden af og opfølgningen på tilsyn. I langt de fleste tilfælde, det vil sige 36 ud af de 42 kommuner, der har retningslinjer om hyppighed, er det bestemt, at der skal være mindst ét årligt tilsynsbesøg.

I stort set alle 40 kommuner, der på undersøgelsestidspunktet har oplyst om retningslinjer for opfølgning af tilsyn, indgår borgerens handleplan i opfølgningen.

Uanset om kommunerne har retningslinjer for opfølgning eller ej oplyser 80 af de 92 deltagende kommuner, at leverandører indgår i arbejdet med opfølgningen på borgernes handleplaner.

Det faktiske antal gennemsnitlige løbende opfølgninger i 2007 var stort set det samme, uanset om der var tale om et botilbud, jf. servicelovens §§ 107 eller 108, eller i et tilsvarende botilbud efter almenboliglovens § 54, stk. 2, 1. pkt.

Der er 33 kommuner, der planlægger mindst en årlig opfølgning på handleplanen.

Kommunernes driftsorienterede tilsyn har ofte politisk godkendte retningslinjer

Undersøgelsen viser, at så godt som alle kommuner har eller planlægger særlige retningslinjer på det driftsorienterede tilsyn, opfølgningen af tilsynet og magtanvendelse i form af særlige retningslinjer. Samtidig har 70 procent af kommunerne fokus på klagebehandling.

Fire ud af fem kommuner havde på undersøgelsestidspunktet politisk godkendte retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn. Tre ud af fire kommuner har særlige retningslinjer for opfølgningen på det driftsorienterede tilsyn og for magtanvendelse, mens en tredjedel af kommunerne har politiske godkendte retningslinjer for klagebehandlingen.

I alle kommuner sker der opfølgning på det driftsorienterede tilsyn, men praksis i kommunerne varierer. I 52 kommuner er der løbende opfølgning og i 21 kommuner sker opfølgningen med faste intervaller. Mens 14 kommuner angiver at have både løbende opfølgning og opfølgning i faste intervaller efter behov.

17 ud af 90 kommuner udførte ikke anmeldte driftsorienterede tilsyn i løbet af 2007, mens 51 af kommunerne udførte ikke uanmeldte driftsorienterede tilsyn. I alt var der 14 kommuner, hvor tilsynet ikke udmøntede sig som hverken anmeldte eller uanmeldte tilsyn i 2007

Alle deltagende kommuner oplyser, at de for fremtiden planlægger at udføre anmeldte tilsyn. mens 8 kommuner ikke planlægger at udføre uanmeldte tilsyn.

Hyppigheden af regionernes driftsorienterede tilsyn varierede væsentligt i 2007

Regionerne oplyser, at det gennemsnitlige antal udførte henholdsvis anmeldte og uanmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud i løbet af 2007 var på mellem 0,1 og 3 årlige i de enkelte regioner. Alle regioner angiver, at de i fremtiden i gennemsnit vil udføre mindst ét anmeldt og ét uanmeldt driftsorienteret tilsyn årligt.

Bilag

I bilag 1 er redegjort for indsamling og behandling af data.

I bilag 2 er redegjort for regelgrundlaget.

I bilag 3 er spørgeskemaerne gengivet.

1 Tilsynsopgaverne

Særlige retningslinjer

Undersøgelsen afdækker om kommunerne har særlige retningslinjer for tilsyn og tilgrænsende områder, og om de særlige retningslinjer er politisk godkendt af kommunalbestyrelsen. Der er ikke lovkrav om kommunerne skal have særlige retningslinjer, og om kommunalbestyrelserne godkendelse heraf. Kortlægningen tjener derfor til at afdække, i hvilket omfang kommunerne har fokus på tilsyn og tilgrænsende områder.

I alt er der spurgt til om kommunerne har særlige retningslinjer på syv områder på undersøgelsestidspunktet. Områderne omfatter foruden særlige retningslinjer for det driftsorienterede og det personrelaterede tilsyn også særlige retningslinjer for opfølgning af tilsyn, klagebehandling, magtanvendelse arbejdet med handleplaner og den løbende opfølgning af de enkelte sager.

Der er spurgt til, om der er særlige retningslinjer på følgende syv områder:

- Det personrelaterede tilsyn
- Opfølgning på de enkelte sager
- Arbejdet med handleplaner
- Det driftsorienterede tilsyn
- Opfølgning på det driftsorienterede tilsyn
- Klagebehandling
- Magtanvendelse

Fokuspunkter for undersøgelsen

I oversigten nedenfor er undersøgelsens fokuspunkter trukket frem med summarisk angivelse af regelgrundlaget. I bilag 2 er mere udførligt redegjort for regelgrundlaget.

Det almindelige kommunale tilsyn, jf. retssikkerhedsservicelovens § 16.

Kommunalbestyrelsen har, jf. retssikkerhedslovens § 15 ansvaret for og beslutter, hvordan kommunen skal

planlægge og udføre sine opgaver, og jf. retssikkerhedslovens § 16, pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses. Dette omfatter såvel drift af tilbud, det driftsorienterede tilsyn, som indsatsen i forhold til den enkelte person.

Kommunalbestyrelsens personrelaterede tilsyn

Personrelateret tilsyn og løbende opfølgning på de enkelte sager, jf. servicelovens § 148. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn, jf. servicelovens § 148, stk.1, med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om. Heri ligger blandt andet, at opgaverne tilrettelægges og udføres på en måde, så de lever op til lovens krav og til de beslutninger om standarden, som kommunalbestyrelsen selv har truffet. Efter § 148, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen løbende følge de enkelte sager.

Kommunalbestyrelsens og regionsrådets driftsorienterede tilsyn

Driftsorienteret tilsyn, jf. servicelovens § 148 a. Den stedlige kommunalbestyrelse fører det driftsorienterede tilsyn.

Regionsrådets tilsyn, jf. servicelovens § 5, stk. 7, hvorefter regionsrådet har pligt til at føre tilsyn med egne tilbud.

Handleplaner, behandling af klager og magtanvendelse

Brug af handleplaner, jf. servicelovens § 141.

Behandling af klager over faktisk forvaltningsvirksomhed (bistandens udøvelse) på botilbud for voksne.

Retningslinjer for behandling af indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne i botilbud.

2 Kommuner personrelaterede tilsyn

92 ud af landets 98 kommuner har besvaret spørgeskemaet om det personrelaterede tilsyn på voksenområdet. Det svarer til en svar på 94.

Spørgeskemaet omfatter spørgsmål om retningslinjer for det personrelaterede tilsyn, arbejdet med og omfanget af handleplaner og den løbende opfølgning.

2.1 Retningslinjer for det personrelaterede tilsyn

Det er i § 16 i retssikkerhedsloven bestemt, at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses. Pligten til at føre tilsyn gælder også for hjælp, som udføres af andre end ansatte i kommunen. Det er op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til, hvordan tilsynet konkret skal planlægges og udføres i kommunen.

Der er ikke fastsat bestemmelser om, at der er pligt til at fastsætte særlige retningslinjer for det personrelaterede tilsyn, endsiges om at kommunalbestyrelsen skal godkende dem.

Formålet med at føre tilsyn er at påse, at borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet. Desuden at hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde, så den forebygger ved at gribe ind før mindre problemer udvikler sig til alvorligere problemer.

Tilsynsvirksomheden skal således opfylde forskellige formål i forhold til kommunens samlede virksomhed på det sociale område. Kernen i tilsynsforpligtelsen er, at myndighederne skal holde sig informeret om indhold og fremgangsmåde i tilbuddene. Herunder skal myndigheden forholde sig til informationen i forhold til opgaver, formål og gældende lov.

Ud af de 92 kommuner, der har indberettet til undersøgelsen, har 51 kommuner oplyst, at de på undersøgelsestidspunktet har udarbejdet særlige retningslinjer for rutiner og eller procedurer for det personrelaterede tilsyn. I 21 ud af de 51 kommuner har kommunalbestyrelsen godkendt disse retningslinjer.

41 ud af de 92 kommuner har oplyst ikke at have udarbejdet særlige retningslinjer. 14 ud af disse 41 kommuner planlægger at udarbejde retningslinjer, *jf. tabel 2.1.*

Tabel 2.1 Retningslinjer for det personrelaterede tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja, med godkendelse af kommunalbestyrelsen	21	23
Ja, uden godkendelse af kommunalbestyrelsen	30	33
Ja, i alt	51	55
Nej, men der er planlagt retningslinjer	14	15
Nej, og der er ikke planlagt retningslinjer	27	29
Nej, i alt	41	45
Total	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. Procenttal summer ikke på grund af afrunding.

65 kommuner eller 70 procent af de 92 kommuner, der har besvaret spørgeskemaet om det personrelaterede tilsyn, har allerede særlige retningslinjer eller har planlagt særlige retningslinjer for det personrelaterede tilsyn.

I 42 ud af de 51 kommuner, der, *jf. tabel 2.1*, i 2008 havde egne retningslinjer, indgår hyppigheden af tilsyn indgår i retningslinjerne. Opfølgning på tilsyn indgår i 40 kommuner, *jf. tabel 2.2*.

Tabel 2.2 Områder, der indgår i retningslinjer for personrelateret tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Hyppighed af tilsyn	42	82
Opfølgning på tilsyn	40	78
Indhold af tilsyn	35	69
Andet	9	20

Anm.: Tabellen omfatter 51 kommuner, som har særlige retningslinjer for det personrelaterede tilsyn.

Enkelte kommuner oplyser, at 'Andet' kan være, at der i retningslinjerne indgår procedurer for samarbejdet mellem myndighedssagsbehandleren og det pædagogiske personale.

I retningslinjerne for det personrelaterede tilsyn indgår typisk 1 tilsyn om året. Det er svaret fra 36 ud af 42 kommuner, hvor hyppigheden af tilsyn indgår i retningslinjerne, *jf. tabel 2.3*.

Tablet 2.3 Hyppighed af personrelaterede tilsyn pr. år, jf. retningslinjerne. 2008

	Antal kommuner	Procent
1 tilsyn	36	86
1,1 – 2 tilsyn	4	10
2,1 – 4 tilsynsbesøg	2	5
I alt	42	100

Anm.: Tabellen omfatter 42 kommuner, hvor de særlige retningslinjer omfatter hyppighed af tilsyn. Procentandele summer ikke til 100 på grund af afrunding.

40 kommuner inkluderer 'opfølgning på tilsyn' i deres retningslinjer. Heraf nævner de 39 handleplaner som et udgangspunkt for opfølgning på tilsynet, jf. *tabel 2.4*.

Tablet 2.4 Retningslinjer for opfølgning på personrelateret tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Handleplaner	39	98
Tidligere tilsynsrapporter om det personrelaterede tilsyn	13	33
Andet	4	10

Anm.: 1) Tabellen omfatter 40 kommuner hvor de særlige retningslinjer omfatter opfølgning.

2) Procentandele summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at markere flere områder.

Under uddybningen af kategorien 'Andet' nævnes initiativer til plan om forandring, hvis der er ændringer i den enkeltes forhold eller tvivl om beboerens trivsel.

35 af kommunerne har fastsat særlige retningslinjer om indholdet af tilsynet, jf. *tabel 2.2*. Heraf af indgår i 34 kommuner botilbuddets indhold i forhold til handleplanen for den enkelte beboer i disse retningslinjer og i 32 kommuner det socialpædagogiske indhold, jf. *tabel 2.5*.

Tablet 2.5 Områder der indgår i indholdet af tilsynet. 2008

	Antal kommuner	Procent
Indhold i forhold til handleplanen for den enkelte beboer	34	67
Tilbuddets socialpædagogiske indhold	32	63
Indhold i forhold til beboerens trivsel	29	57
Tilbuddets beboersammensætnings betydning for beboeren	25	49
Indhold i forhold til afgørelsen	25	49
Indhold i forhold til den enkeltes sundhed	19	37
Andet	4	8

Anm.: 1) Tabellen omfatter 51 kommuner, der har særlige retningslinjer for det personrelaterede tilsyn.

2) er summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at markere flere områder.

Som uddybning af kategorien 'Andet' oplyses blandt andet, at der er fokus på den enkeltes økonomi, og om den enkelte beboer har behov for en værge.

Ud af de 51 kommuner med retningslinjer (2008), har 32 kommuner svaret, at det personrelaterede tilsyn omfatter en personlig samtale med den tilsynsførende, *jf. tabel 2.6*.

Tabel 2.6 Personlig samtale med tilsynsførende indgår i særlige retningslinjer. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	32	63
Nej	14	27
Uoplyst	5	10
I alt	51	100

Anm.: Tabellen omfatter 51 kommuner, der har særlige retningslinjer for det personrelaterede tilsyn.

Halvdelen af de 92 kommuner, der har udfyldt spørgeskemaet, skønner gennemsnitligt at have et årligt tilsynsbesøg i 2007. 20 kommuner har mere end et tilsynsbesøg, *jf. tabel 2.7*.

Tabel 2.7 Antal tilsynsbesøg. 2007

	Antal kommuner	Procent
0 tilsyn	5	6
0,1 – 0,9 tilsyn	18	20
1 tilsyn	46	50
1,1 – 2,0 tilsyn	14	15
2,1 eller flere tilsyn	6	7
Uoplyst	3	3
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. Procentandelene summer ikke til 100 på grund af afrunding.

2.2 Særlige retningslinjer for arbejdet med handleplaner

62 ud af de 92 kommuner, der har indberettet til undersøgelsen, havde på undersøgelsestidspunktet udarbejdet særlige retningslinjer for rutiner og/eller procedurer for arbejdet med handleplaner. I 17 af disse kommuner har kommunalbestyrelsen godkendt retningslinjerne, *jf. tabel 2.8*.

Tabel 2.8 Retningslinjer for arbejdet med handleplaner. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja, med godkendelse af kommunalbestyrelsen	17	18
Ja, uden godkendelse af kommunalbestyrelsen	45	49
Ja, i alt	62	67
Nej, men der er planlagt retningslinjer	13	14
Nej, og der er ikke planlagt retningslinjer	14	15
Nej, uoplyst med hensyn til planlægning	3	3
Nej, i alt	30	33
Total	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. Procentandele summer ikke til 100 på grund af afrunding.

75 kommuner ud af de 92 kommuner, svarende til 81 procent, har allerede særlige retningslinjer (62 kommuner) eller har planlagt særlige retningslinjer (13 kommuner) for arbejdet med handleplaner.

Leverandørerne – de enkelte (bo)tilbud, drevet af enten er kommuner, regioner, selvejende institutioner eller andre private - inddrages (2008) i udarbejdelsen af handleplaner i 70 kommuner ud af de 92 kommuner, der har udfyldt spørgeskemaet, *jf. tabel 2.9*. Det er otte kommuner flere, end der har retningslinjer for arbejdet med handleplaner.

Tabel 2.9 Inddragelse af leverandører i udarbejdelsen af handleplaner. 2008

	Antal	Procent
Ja	70	76
Nej	20	22
Uoplyst	2	2
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner, der har udfyldt spørgeskemaet.

Inddragelse af leverandøren i udarbejdelsen af handleplanen vedrører ofte pædagogiske planelementer. Det kan ske ved såvel skriftlige bidrag som gennem deltagelse i møder med myndighedsudøver og eventuelt tillige beboeren. Kommentarerne fra de kommuner, der inddrager leverandører tyder på et tæt samarbejde.

Som eksempler kan nævnes: "Leverandørerne udarbejder den pædagogiske handleplan, der danner udgangspunkt for § 141-handleplanen og det personlige tilsyn", "Handleplan udarbejdes i et samarbejde mellem kommune og botilbud" og "Leverandøren inviteres til handleplansmødet, hvis borgeren ønsker det."

Leverandøren inddrages oftere i opfølgningen på handleplaner. Det oplyser således 80 kommuner (2008), *jf. tabel 2.10*.

Tabel 2.10 Inddragelse af leverandører i opfølgningen på handleplaner. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	80	87
Nej	8	9
Uoplyst	4	4
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner.

Flere kommuner oplyser, at inddragelse af leverandøren i opfølgningen på handleplanen afgøres efter aftale med borgeren. Tilsvarende ved udarbejdelsen af handleplaner tyder kommentarerne fra kommunerne på et tæt samarbejde ved opfølgningen.

Andelen af beboere med handleplan er større i tilbud efter serviceloven end efter almenboligloven. Omfanget af beboere, hvor kommunalbestyrelsen, efteråret 2008, har udarbejdet en handleplan er afhængig af boform. I henholdsvis 60 og 62 kommuner ud de 92 kommuner, der har udfyldt spørgeskemaet, eller ca. to tredjedele af kommunerne, har mere end halvdelen af beboerne en handleplan, hvis de har ophold i et tilbud efter henholdsvis servicelovens §§ 107 og 108. Det er alene tilfældet i 52 kommuner, når der er tale om beboere i et tilbud efter almenboligloven, *jf. tabel 2.11*.

Tabel 2.11 Andel beboere med en handleplan. 2008

	Antal kommuner		
	SEL § 107	SEL § 108	Almenbolig
Alle har handleplan	28	30	27
99-51 procent har handleplan	32	32	21
50 procent har handleplan	10	8	9
Under 50 procent har handleplan	18	16	22
Uoplyst	4	6	13
I alt	92	92	92

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner.

Opfølgning på handleplaner sker ofte én gang årligt. 42 ud af de 92 kommuner, der har udfyldt spørgeskemaet, svarende til 46 procent, oplyser, at der i gennemsnit i løbet af 2007 er sket en opfølgning, *jf. tabel 2.12*.

Tabel 2.12 Faktiske opfølgninger på handleplan. 2007

	Antal kommuner	Procent
0 opfølgning	5	5
0,1 - 0,9 opfølgning	16	17
1 opfølgning	42	46
1,1 – 2 opfølgninger	16	17
Flere end 2 opfølgninger	8	9
Uoplyst	5	5
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. Procentandele summer ikke til 100 på grund af afrunding.

34 kommuner ud af de 92 kommuner, der har udfyldt spørgeskemaet, oplyser, at det på undersøgelsestidspunktet er planlagt, hvor hyppigt der i fremtiden skal følges op på handleplaner, *jf. tabel 2.13*.

Tabel 2.13 Kommuner med planlagt antal årlige opfølgninger på handleplaner. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	34	37
Nej	57	62
Uoplyst	1	1
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner.

30 ud af de 34 kommuner med planlagt antal årlige opfølgninger på handleplanen (2008), *jf. tabel 2.13*, har planlagt en årlig opfølgning, *jf. tabel 2.14*.

Tabel 2.14 Planlagte årlige opfølgninger på handleplan. 2008

	Antal kommuner	Procent
1 opfølgning	30	88
Flere end 1 opfølgning	3	9
Uoplyst	1	3
I alt	34	100

Anm.: Tabellen omfatter 34 kommuner.

Alle kommuner, der planlægger et antal årlige opfølgninger på handleplanen, planlægger mindst en opfølgning.

Langt hovedparten af kommunerne tager afsæt i den udarbejdede handleplan i forbindelse med det personrelaterede tilsyn (2008). Det er således tilfældet i 85 kommuner ud af de 92 kommuner, der har udfyldt spørgeskemaet, *jf. tabel 2.15*.

Tablet 2.15 Handleplaner som afsæt for personrelateret tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	85	92
Nej	5	5
Uoplyst	2	2
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. Procentandelene summer ikke til 100 grundet afrunding.

Næsten to tredjedele af kommunerne, 59 ud af de 92 kommuner, sikrer sig, at der også ud over gennem det personrelaterede tilsyn på anden vis følges op på handleplanen, *jf. tabel 2.16*. En enkelt kommune oplyser, at den hverken i forbindelse med det personrelaterede tilsyn eller på anden vis følger op på borgerens handleplan.

Tablet 2.16 Opfølgning på handleplaner – ud over personrelateret tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	59	64
Nej	28	30
Uoplyst	5	5
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. Procentandelene summer ikke til 100 grundet afrunding.

Kommunerne oplyser, at de følger op på handleplanen gennem løbende indmeldinger fra leverandøren. Det sker både i form af planlagte statusrapporter, og hvis den daglige kontakt med beboeren giver anledning til ændringer i handleplan og/eller nye myndighedsafgørelser. En kommune oplyser, at "Hver (beboer) har en kontaktperson tilknyttet."

2.3 Særlige retningslinjer om opfølgning i de enkelte sager

31 kommuner ud af de 92 kommuner, eller kun godt en tredjedel af kommunerne, har (2008) særlige retningslinjer for den løbende opfølgning, *jf. servicelovens § 148, stk. 2, af de enkelte sager, jf. tabel 2.17*.

Tablet 2.17 Særlige retningslinjer for den løbende opfølgning. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	31	34
Nej	59	64
Uoplyst	2	2
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner.

Indholdet i de særlige retningslinjer kan være nærmere procedurer for de enkelte aktørers involvering i opfølgningen, for eksempel til at deltage i møder, og hvor ofte der skal følges op. Derudover henvises til kvalitetssikring i kommunen.

Et eksempel: ” Der følges op på handleplanen en gang årligt. Tilbuddet skal følge op på handleplanen, hvis der er behov for ændringer. Eventuelle magtanvendelser drøftes på handleplansmøde. På handleplansmødet vurderes, om der er behov for ændringer. Hvis borgeren ikke er i stand til at deltage i handleplansmøde, besøges borgeren af sagsbehandleren.”

Kommunalbestyrelsen har godkendt retningslinjerne i 8 ud af de 31 kommuner, der har særlige retningslinjer. 46 af de 59 kommuner, der ikke har retningslinjer, planlægger heller ikke at udarbejde sådanne, *jf. tabel 2.18*.

Tabel 2.18 Retningslinjer for opfølgning af de enkelte sager

	Antal kommuner	Procent
Ja, med godkendelse af kommunalbestyrelsen	8	9
Ja, uden godkendelse af kommunalbestyrelsen	23	25
Ja, i alt	31	34
Nej, men der er planlagt retningslinjer	13	14
Nej, og der er ikke planlagt retningslinjer	46	50
Nej, i alt	59	64
Uoplyst	2	2
Total	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner.

Over halvdelen af kommunerne, der har udfyldt spørgeskemaet, har (2008) fastsat tidsfrister for den løbende opfølgning på den enkelte sag, uanset boform, *jf. tabel 2.19*.

Tabel 2.19 Fastsættelse af tidsfrister for løbende opfølgning. 2008

	Antal				Procent			
	Ja	Nej	Uoplyst	I alt	Ja	Nej	Uoplyst	I alt
Med ophold i botilbud, jf. § 107	54	35	3	92	59	38	3	100
Med ophold i botilbud, jf. § 108	53	36	3	92	58	39	3	100
Med ophold i andre tilsvarende tilbud efter almenboliglovens § 54, stk. 2, 1. pkt.	49	38	5	92	53	41	5	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. Procentandelene summer ikke til 100 grundet afrunding.

Alle kommuner oplyser på undersøgelsestidspunktet, at der er fastsat opfølgninger. Det faktiske antal opfølgninger i 2007 er stort set den samme, uanset hvilken boform, der er tale om, *jf. tabel 2.20*.

Tabel 2.20 Fastsat løbende opfølgning i den enkelte sag. Antal kommuner. 2007

	Med ophold i botilbud, jf. § 107	Med ophold i botilbud, jf. § 108	Med ophold i andre tilsvarende tilbud efter almenboliglovens § 54, stk. 2, 1. pkt.
0,1 – 0,9 opfølgning	2	2	2
1 opfølgning	45	48	44
1,1 – 2,0 opfølgninger	4	1	1
Flere end 2 opfølgninger	2	1	0
Uoplyst	1	1	2
I alt	54	53	49

Anm.: Tabellen omfatter de henholdsvis 54, 53 og 49 kommuner, der har fastsat tidsfrister, *jf. tabel 3.18*.

Den løbende opfølgning indeholder typisk en personlig samtale mellem den enkelte beboer og den tilsynsførende (2008). Det er således tilfældet i 72 kommuner, *jf. tabel 2.21*.

Tabel 2.21 Personlig samtale ved løbende opfølgning. 2008

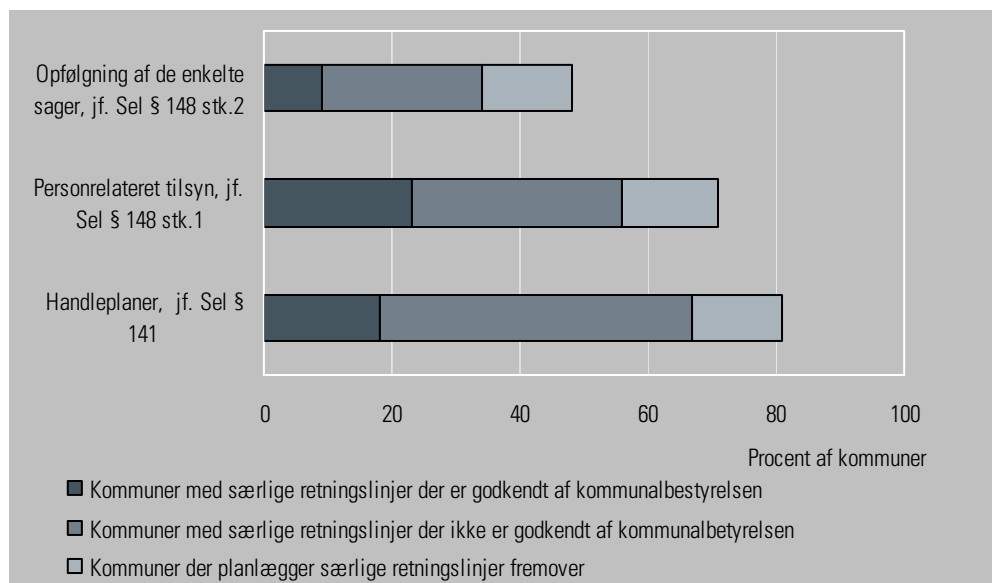
	Antal kommuner	Procent
Ja	72	78
Nej	15	16
Uoplyst	5	5
I alt	92	100

Anm.: Tabellen omfatter 92 kommuner. andelene summer ikke til 100 grundet afrunding.

2.4 Særlige retningslinjer for henholdsvis tilsyn, opfølgning, magtanvendelse samt klagebehandling

Mere end fire ud af fem kommuner har eller planlægger særlige retningslinjer for arbejdet med handleplaner (2008), og mere end to ud af tre kommuner har eller planlægger i fremtiden særlige retningslinjer for det personrelaterede tilsyn. Cirka en ud af fem kommuner har på disse områder særlige retningslinjer, der er godkendt af kommunalbestyrelsen, *jf. figur 2.1*.

Omkring halvdelen af kommunerne har særlige retningslinjer eller planlægger særlige retningslinjer om opfølgning i de enkelte sager. Under en ud af ti kommuner har på dette område særlige retningslinjer, der er godkendt af kommunalbestyrelsen, *jf. figur 2.1*.

Figur 2.1 Særlige retningslinjer på de tre undersøgte områder. 2008

3 Kommunerens tilsyn med drift

3.1 Driftsorienterede tilsyn med botilbud og tilgrænsende områder

96 ud af landets 98 kommuner har besvaret spørgeskemaet om det driftsorienterede tilsyn mv. med botilbud til midlertidige og længerevarende ophold til voksne,¹ Det giver en svarprocent på 98. Seks kommuner har oplyst, at de ikke driver botilbud til voksne. De indgår derfor ikke i grundlaget for dette kapitel om kommunernes driftsorienterede tilsyn mv. med voksne, der således omfatter svar fra 90 kommuner.

Formålet med undersøgelsen er at afdække kommunernes opgavevaretagelse med det driftsorienterede tilsyn. I behandlingen af det driftsorienterede tilsyn inddrages også tilgrænsende områder om opfølgning på det driftsorienterede tilsyn, klagebehandling og magtanvendelse. Selv om det ikke er et lovkrav, så er der i undersøgelsen fokus på om kommunerne har eller eventuelt planlægger særlige retningslinjer, herunder om de er godkendt af kommunalbestyrelsen på de behandlede områder.

Undersøgelsen omfatter foruden spørgsmålet om omfanget af kommuners - både de i 2007 udførte og de planlagte - driftsorienterede tilsyn, også i hvilket omfang kommunerne på undersøgelsestidspunktet i efteråret 2008 har eller planlægger særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn for botilbud for voksne og tilgrænsende områder.

3.1.1 Kommuner har særlige retningslinjer for driftsorienterede tilsyn

86 ud af de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsen, har på undersøgelsestidspunktet særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for, hvordan det driftsorienterede tilsyn gennemføres. Yderligere to kommuner oplyser, at de planlægger retningslinjer. Det svarer til, at 98 procent af de 90 deltagende kommuner vil have særlige retningslinjer fremover, *jf. tabel 3.1.*

¹ jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter almen boligloven § 54, stk. 2, 1. pkt.,.

Tabel 3.1 Særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsynsbesøg for botilbud til voksne. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja, med godkendelse af kommunalbestyrelsen	73	81
Ja, uden godkendelse af kommunalbestyrelsen	13	15
Ja, i alt	86	96
Nej, men der er planlagt retningslinjer	2	2
Nej, og der er ikke planlagt retningslinjer	2	2
Nej, i alt	4	4
Total	90	100

Anm. Tabellen omfatter de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn.

I 73 kommuner, svarende til 81 procent, har kommunalbestyrelsen godkendt de særlige retningslinjer for procedurer og /eller rutiner for det driftsorienterede tilsyn.

Særlige retningslinjer for henholdsvis kommunale, selvejende og øvrige private tilbud

Det er op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til, hvordan det driftsorienterede tilsyn skal planlægges og udføres. 25 af de 86 kommuner, som har fastsat særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn, har oplyst, at tilsynet udøves forskelligt afhængigt af botilbuddets ejerforhold. Hvis der er forskel, vil den typisk bestå i, at der udføres hyppigere tilsyn med de selvejende og øvrige private tilbud, som kommunen ikke i samme omfang har kontakt til som til deres egne kommunale tilbud, *jf. tabel 3. 2*,

Tabel 3.2 Kommuner, hvor der er forskel på retningslinjerne afhængig af ejerforhold. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	25	29
Nej	61	71
I alt	86	100

Anm. Tabellen omfatter de 86 kommuner, som har oplyst, at de har særlige retningslinjer.

I 11 ud af de 25 kommuner, hvor der forskel på de særlige retningslinjer afhængig af ejerforhold, er der i: 11 kommuner hyppigere tilsyn med private botilbud end med kommunale. Der er dobbelt så mange tilsyn med private som med kommunale botilbud, Herudover bliver der i fem ud af de 11 kommuner også indholdsmæssigt fokuseret på flere forhold ved tilsyn i private botilbud. Der nævnes specielt økonomi som et punkt, hvor der var øget fokus.

I fem andre kommuner er der alene indholdsmæssige forskelle i tilsynet. Igen var det primært økonomien, der adskiller tilsynet med private og kommunale tilbud.

I seks ud af de 25 kommuner er der forskel på, hvem der udførte det driftsorienterede tilsyn. Tre kommuner anvender entreprenørmodel, Her udføres tilsynet af en anden kommune i de private botilbud. I de øvrige tre kommuner varetages det driftsorienterede tilsyn i de kommunale tilbud af en ekstern tilsynsvirksomhed.

3.1.2 Områder der indgår i kommunernes driftsorienterede tilsyn

88 af de 90 kommuner i undersøgelsen har oplyst om hvilke områder, der indgår i deres driftsorienterede tilsyn. Herunder også de fire kommuner, som ikke har særlige retningslinjer for, hvordan det driftsorienterede tilsyn gennemføres.

Den pædagogiske indsats, det fysiske tilbud, magtanvendelse, brugerindflydelse og arbejdet med handleplaner indgår i så godt som alle 90 deltagende kommuners driftsorienterede tilsyn. 76 procent af kommunerne oplyser, at uddannelse og supervision af ledere indgår i tilsynet, mens det lægefaglige tilsyn alene indgår i 28 procent af kommunernes driftsorienterede tilsyn, *jf. tabel 3.3.*

Tabel 3.3 Områder, der indgår i kommunernes driftsorienterede tilsyn for botilbud til voksne. 2008

	Antal kommuner	Procent
Brugerindflydelse samarbejde med pårørende	86	96
Pædagogisk indsats	85	94
Magtanvendelse	85	94
Fysiske tilbud	84	93
Anvendelse af handleplaner	82	91
Personale sammensætning	81	90
Uddannelse og supervision af øvrigt personale	80	89
Mediceringivning	75	83
Omsorgspligt	74	82
Belægningsgrad	73	81
Hygiejne	69	77
Forretningsgange	68	76
Uddannelse og supervision af ledere	68	76
Kostforhold	65	72
Økonomi	64	71
Lægefaglige undersøgelser	25	28
Andre områder	43	48
Uoplyst	2	2

Anm: 1) Tabellen omfatter de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn
2) Procenter summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

Relativt få kommuner oplyser, at lægefaglige undersøgelser indgår i kommunens driftsorienterede tilsyn, Det skal dog ses i sammenhæng med, at beboerne dels er dækket af

egen praktiserende læge og dels, at sundhedsstyrelsen fører tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed. Dette tilsyn udføres af personer inden for sundhedsvæsenet.

At økonomien ikke indgår i alle kommuners tilsyn kan blandt skyldes, at tilsynet med økonomien varetages af andre end kommunen, som for eksempel eksterne revisorer mv.

Halvdelen af de 90 kommuner har oplyst om andre områder:

- Rammer for arbejdets udførelse, herunder arbejdsmiljø og sygefravær
- Udvikling af tilbuddene, værdier, målsætninger og fremtidsvisioner
- Påbud og henstillinger fra andre tilsyn, som for eksempel brand og beredskabsplaner herunder andre sikkerhedsforanstaltninger arbejdstilsyn og fødevarekontrol
- Beboernes retssikkerhed, herunder værgemål, samtykke og klagesager
- Samarbejde internt og eksternt
- Omgangstone
- Administration af beboernes økonomi
- Misbrugsproblemer mv.

Redskaber der indgår som led i det driftsorienterede tilsyn

Alle kommuner anvender et eller flere af de undersøgte redskaber, men kommunernes praksis for hvilke af redskaberne virksomhedsplaner, registreringer i tilbudsportalen, servicestyling og ressourcestyring, der indgår i driftsorienterede tilsyn varierer.

76 procent af kommunerne angiver, at de anvender virksomhedsplaner eller årsplaner som led i det driftsorienterede tilsynsbesøg. 67 procent af kommunerne anvender registreringerne i Tilbudsportalen, som led i driftsorienterede tilsyn, *jf. tabel 3.4.*

Tabel 3.4 Redskaber, der indgår som led i det driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Virksomhedsplaner eller årsplaner for tilbuddet	68	76
Registreringerne i Tilbudsportalen	60	67
Serviceinformation	48	53
Ressourcestyring	29	32
Uoplyst	10	11

Anm: 1) Tabellen omfatter alle 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn
2) Procenter summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

3.1.3 Antal anmeldte eller uanmeldte tilsyn pr. botilbud i 2007

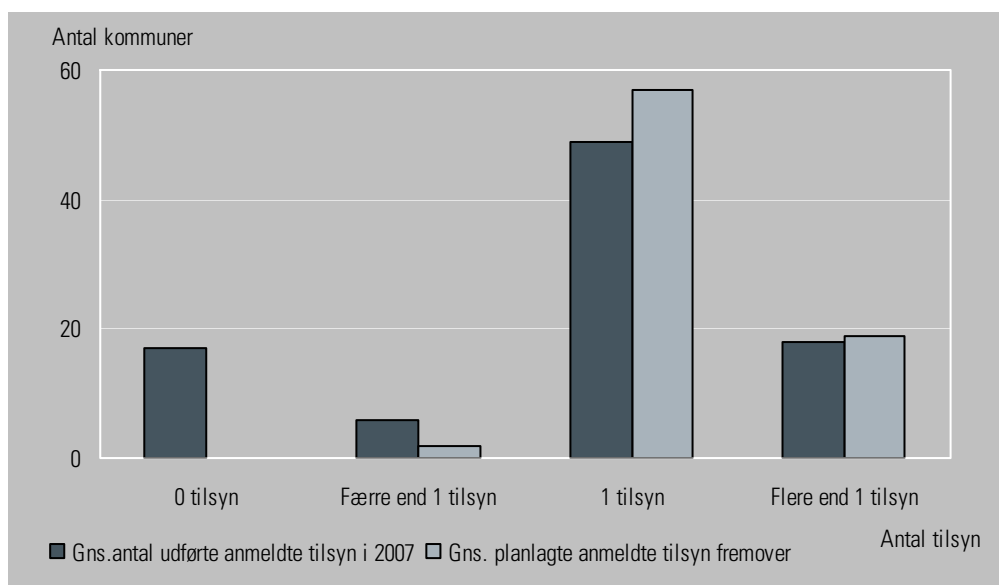
De oplyste antal tilsyn - både de gennemførte i 2007 og de planlagte - er et gennemsnit for alle kommunens botilbud, der er omfattet af undersøgelsen. Et sådant gennemsnit kan dække over, at nogle botilbud har haft flere tilsyn og andre måske ingen tilsyn i løbet af året. Endvidere kan det årlige antal af tilsyn i gennemsnit kan være mindre end et pr. botilbud.

Der er i undersøgelsen spurgt særskilt til anmeldte og uanmeldte tilsyn. Tilsynene behandles både hver for sig, men også sammen for at få et samlet billede af kommunernes driftsorienterede tilsyn med botilbud for voksne.

Gennemsnitligt antal udførte anmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud i 2007

Det er op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til, hvordan det driftsorienterede tilsyn skal udmøntes. I 2007 var der i alt 17 ud af de 90 kommuner, som ikke udøvede tilsyn i form af anmeldte tilsyn. Heraf udførte 14 kommuner heller ikke uanmeldte tilsyn. Af de resterende 73 kommuner udførte hovedparten i gennemsnit mindst et anmeldt tilsyn. pr. botilbud. 78 kommuner planlagde hyppigheden af det gennemsnitligt antal anmeldte tilsyn, heraf planlagde de 76 kommuner i gennemsnit mindst et anmeldt tilsyn pr. botilbud, *jf. figur 3.1.*

Figur 3.1 Gennemsnitligt antal - udførte i 2007 og planlagte - anmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud

Anm: 1) Gennemsnitligt antal anmeldte tilsyn omfatter de 90 kommuner, mens gennemsnitligt antal planlagte tilsyn omfatter de 78 kommuner, der har oplyst om hyppigheden af planlagte anmeldte tilsyn i fremtiden.

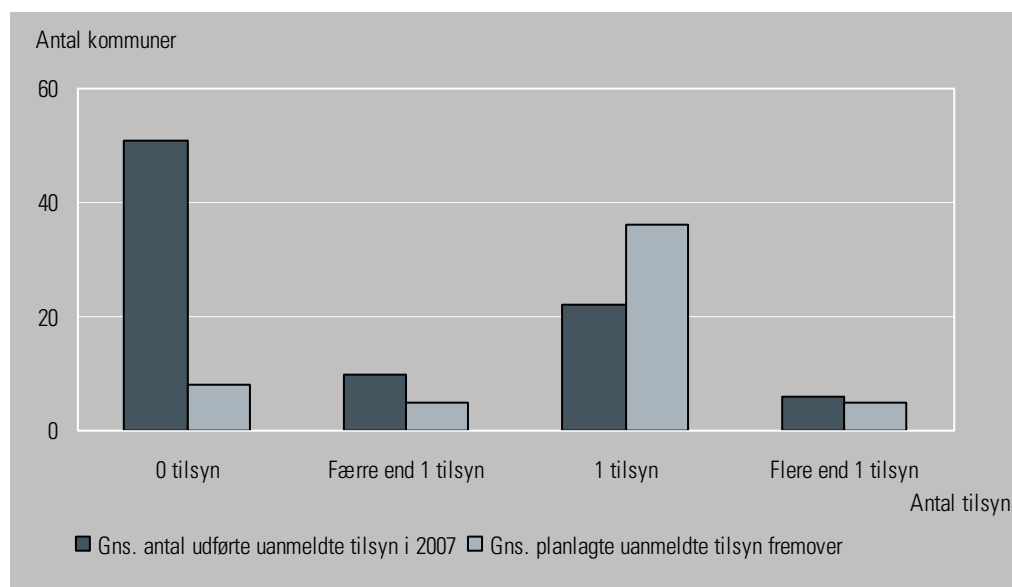
2) Kommunerne har oplyst det gennemsnitlige antal tilsyn pr. botilbud for alle tilbud, der indgår i undersøgelsen, kommunen, hvorfor antallet af årlige tilsyn i gennemsnit kan være mindre end et i det enkelte tilbud.

Gennemsnitligt antal udførte uanmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud i 2007

I 2007 havde 51 kommuner ud af 90 kommuner ikke udført uanmeldte driftsorienterede tilsyn i botilbud for voksne I de resterende 49 kommuner udført 39 kommuner i gennemsnit et eller flere tilsyn årligt pr. botilbud og 10 kommuner færre end et, *jf. figur 3.2.*

54 kommuner planlagde hyppigheden uanmeldte tilsyn, heraf var der 8 kommuner, som ikke fremover har planer om at gennemføre uanmeldte tilsyn. I de resterende 46 kommuner, planlagde 41 kommuner i gennemsnit et eller flere tilsyn årligt pr. botilbud og 5 kommuner færre end et tilsyn årligt pr. botilbud, *jf. figur 3.2.*

Figur 3.2 Gennemsnitligt antal - udførte i 2007 og planlagte - uanmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud

Anm: 1) Gennemsnitligt antal uanmeldte tilsynsbesøg omfatter de kommuner, mens gennemsnitligt antal planlagte tilsynsbesøg omfatter de 54 kommuner, der har oplyst om hyppigheden af planlagte anmeldte tilsynsbesøg i fremtiden.
2) Kommunerne har oplyst det gennemsnitlige antal tilsyn pr. botilbud for alle tilbud, der indgår i undersøgelsen, kommunen, hvorfor antallet af årlige tilsyn i gennemsnit kan være mindre end et i det enkelte tilbud.

Sammenhæng mellem antallet af planlagte anmeldte og uanmeldte driftsorienteret tilsyn pr. botilbud årligt
Det er undersøgt, om der er sammenhæng mellem hyppighed af planlagte anmeldte og uanmeldte driftsorienterede tilsyn. Om en kommune med stor hyppighed af anmeldte driftsorienterede tilsyn sædvanligvis også vil have en stor hyppighed af uanmeldte tilsyn. Det synes dog ikke at være tilfældet, da kun to af 52 kommuner, som har oplyst om hyppigheden

af både planlagte anmeldte og uanmeldte besøg, planlægger henholdsvis få eller mange anmeldte og uanmeldte tilsyn, *jf. tabel 3.5.*

28 ud af de 52 kommuner planlægger et anmeldt og et uanmeldt tilsyn, *jf. tabel 3.5.*

Tabel 3.5 Kommuner med såvel planlagte anmeldte som planlagte uanmeldte driftsorienterede tilsyn

Anmeldte	Uanmeldte	Flere end 1			Uoplyst	I alt
	0 og færre end 1 tilsyn	1 tilsyn	2 tilsyn	3 tilsyn		
0 og færre end 1 tilsyn	2	0	0	0	0	2
1 tilsyn	2	28	2	6		38
Flere end 1 tilsyn	1	7	2	2		12
I alt	5	35	4	8		52

Mindst et årligt anmeldt eller uanmeldt tilsyn i gennemsnit pr. botilbud

Sammenholdes udførte anmeldte og uanmeldte driftsorienterede tilsyn i 2007, så var det 67 ud af de 90 deltagende kommuner, der i gennemsnit udførte mindst et årligt anmeldt eller uanmeldt tilsyn pr. botilbud til voksne.

76 ud af de 78 kommuner, som har oplyst om hyppigheden af planlagte anmeldte eller uanmeldte tilsyn, har planlagt mindst et årligt driftsorienteret anmeldt eller uanmeldt tilsyn pr. botilbud.

3.2 Opfølgning på tilsyn

Særlige retningslinjer for opfølgning på det driftsorienterede tilsyn

I 66 ud af de 81 kommuner, som har særlige retningslinjer for opfølgning af det driftsorienterede tilsyn, har kommunalbestyrelsen godkendt retningslinjerne, mens der i 15 kommuner er tale om administrativt udarbejdede retningslinjer, *jf. tabel 3.6.*

Tabel 3.6 Særlige retningslinjer for opfølgning. 2008 og planlagt

	Antal kommuner	Procent
Ja, med godkendelse af kommunalbestyrelsen	66	73
Ja, uden godkendelse af kommunalbestyrelsen	15	17
Ja, i alt	81	90
Nej, men der er planlagt retningslinjer	4 ¹	4
Nej, og der er ikke planlagt retningslinjer	5	6
Nej, i alt	9 ¹	10
Total	90	100

Noter 1) Heraf to kommuner, hvor kommunerne har indgået aftale med regionen om at varetage tilsynet

Anm.: Tabellen omfatter de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn.

90 procent af de 90 deltagende kommuner har særlige retningslinjer for opfølgningen af det driftsorienterede tilsyn. Yderligere 4 procent af kommunerne planlægger at udarbejde retningslinjer herfor.

Hyppigheden af kommuners opfølgning på tilsyn

53 af de 90 deltager kommuner angiver, at opfølgningen på det driftsorienterede tilsyn sker løbende, og 21 kommuner oplyser, at de har faste intervaller for opfølgning, for eksempel halvårligt. Mens 14 kommuner både anvender løbende opfølgning og faste intervaller efter behov. Eksempelvis kan halvårlige politisk vedtagne tilsyn suppleres, når der er bemærkninger ved tilsyn, klager eller andre forhold, der kan give anledning til opfølgning, *jf. tabel 3.7.*

Tabel 3.7 Hvor hyppigt følges der op på det driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Opfølgning sker med faste intervaller	21	23
Opfølgning sker løbende	53	59
Både faste intervaller og løbende opfølgning	14	16
Uoplyst	2 ¹	2
I alt	90	100

Note 1) Heraf en kommune, hvor proceduren endnu ikke er færdig, hvorfor indhold ikke kendes præcist endnu.
Anm. Tabellen omfatter alle 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn.

Udgangspunkt for opfølgningen af det driftsorienterede tilsyn

Opfølgningen på tilsynet tager hyppigst udgangspunkt i en skriftlig redegørelse om resultatet af det oprindelige tilsynsbesøg. Det sker i 67 ud af de deltagende 90 kommuner. I 58 kommuner sker opfølgningen ved udfærdigelse af en rapport om resultatet af det oprindelige besøg. I 33 gennemfører kommunen et ekstra tilsynsbesøg, for eksempel i form af uanmeldte tilsynsbesøg, mens 13 kommuner involverer en ekstern konsulent i opfølgningen, *jf. tabel 3.8.*

Tabel 3.8 Hvorledes følges der op på det driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Skriftlig redegørelse om oprindeligt besøg	67	74
Ekstra tilsynsbesøg	33	37
Udfærdigelse af rapport	58	64
Opfølgning ved ekstern konsulent	13	14
Opfølgning på anden vis	27	30
Uoplyst	3 ¹	3

Note; 1) Heraf en kommune, som oplyser, at proceduren endnu ikke er færdigbearbejdet, og at indholdet derfor ikke kendes præcist endnu, og en kommune hvor regionen varetager driftstilsynet med botilbud mv.

Anm. 1) Tabellen omfatter alle 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn med botilbud for voksne 2) Procenter summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

27 kommuner har oplyst, at der følges op på anden vis og har uddybet dette.

14 ud af de 27 kommuner har oplyst, at opfølgningen drejer sig om dialog med lederen og eventuelt også med det øvrige personale. Dialogen kan enten forme sig som en gennemgang af tilsynsrapport, aftaler om opfølgning eller som lederudviklingssamtaler. I andre kommuner lægges vægt på et generelt udviklingsarbejde. En enkelt kommune indkalder til opfølgningsmøder med ledere og personale i sammenlignelige tilbud.

Otte kommuner peger på, at metoden for opfølgning afhænger af alvoren af den problematik, der følges op på, heraf nævner tre kommuner uanmeldte tilsynsbesøg.

I fire kommuner er det botilbuddene, der skal udarbejde en handleplan for, hvordan de vil arbejde med de anvisninger, henstillinger eller påbud, som tilsynet har givet anledning til,

3.3 Særlige retningslinjer for klagehandling²

42 ud af de 90 kommuner i undersøgelsen har fastsat særlige retningslinjer for procedurer og/eller retningslinjer for kommunens behandling af klager. I 31 kommuner er de særlige retningslinjer politisk godkendt af kommunalbestyrelsen, *jf. tabel 3.9*.

Tabel 3.9 Særlige retningslinjer for klagebehandling. 2008 og planlagt

	Antal	Procent
Ja, med godkendelse af kommunalbestyrelsen	31	35
Ja, uden godkendelse af kommunalbestyrelsen	11	12
Ja, i alt	42	47
Nej, men der er planlagt retningslinjer	14	16
Nej, og der er ikke planlagt retningslinjer	30	33
Uoplyst	4	4
Nej, i alt	48	53
Total	90	100

Anm. Tabellen omfatter de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn

Udover de 47 procent af kommunerne, som allerede har særlige retningslinjer, har yderligere 16 procent af kommunerne særlige retningslinjer.

Målgrupper for klagevejledningen

Ikke alle kommuners særlige retningslinjer for behandlingen af klager indeholder en klagevejledning, men 31 ud af de 42 kommuner, som har særlige retningslinjer for klagebehandling, har udarbejdet en klagevejledning.

² Faktisk forvaltningsvirksomhed vedrører udførelsen af konkrete opgaver, der forbereder eller udfylder afgørelser, der træffes af myndigheden

Klagevejledningen retter sig hyppigst mod beboere og pårørende, som klager og i mindre omfang mod medarbejdere, som enten selv klager eller som modtager klager, *jf. tabel 3.10.*

Tabel 3.10 Målgrupper for klagevejledning. 2008

	Antal kommuner	Procent
Beboere der klager	26	84
Pårørende som klager	24	77
Forvaltningen som modtager klager	21	68
Medarbejdere der modtager klager	17	54
Medarbejdere som klager	14	45
Andet	4	13

Anm. 1) Tabellen omhandler de 31 kommuner, der har oplyst, at de har om særlige retningslinjer for klagebehandling.
2) Procenter summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

De fire kommuner, der har oplyst om kategorien andet har uddybende bemærket, at de har generelle retningslinjer for behandling af klager, som omfatter alle områder i kommunen.

Yderligere procedurer for klagebehandling

26 ud af de 42 kommuner, som har særlige retningslinjer for behandling af klager, har procedurer for, hvordan kommunalbestyrelsen bliver gjort bekendt med klager indgivet til det enkelte botilbud. Og i 19 kommuner har kommunalbestyrelsen endvidere givet instrukser for opfølgning af klager, *jf. tabel 3.11.*

Tabel 3.11 Kommuner med yderligere procedurer for kommunens behandling af klager. 2008

	Procedurer for, hvordan kommunalbestyrelsen bliver bekendt med klager		Kommunalbestyrelser, der givet instrukser til opfølgning af klager	
	Antal kommuner	Procent	Antal kommuner	Procent
Ja	26	62	19	45
Nej	14	33	20	48
Uoplyst	2	5	3	7
I alt	42	100	42	100

Anm. 1) Tabellen omhandler de 42 kommuner, der har oplyst at de har om særlige retningslinjer for behandling af klager.

De 19 kommuner, hvor kommunalbestyrelsen har givet instrukser om opfølgning af klager, er blevet bedt om at uddybe, hvilke instrukser det drejer sig om. I 18 ud af de 19 kommuner har kommunalbestyrelsen i instruksen fastsat, at den enkelte boform skal orientere kommunen fra sag til sag om opfølgningen på en konkret klage, *jf. tabel 3.12.*

Tabel 3.12 Instrukser fastsat af kommunalbestyrelser for opfølgning af klager. 2008

	Antal kommuner	Procent
Orientering af kommunen med fast interval	7	37
Orientering fra sag til sag	18	95
Opfølgning ved næste besøg	11	58
Andre instrukser	5	26

Anm. 1) Tabellen omhandler de 19 kommuner, der til undersøgelsen har oplyst, at de har instrukser for behandling af klager.

Herudover indgår det i 11 kommuners instrukser, at der skal følges op ved efterfølgende tilsyn, om der er sket opfølgning på klager. I seks kommuner indgår det i instruksen, udover orienteringen fra sag til sag, at kommunen skal orienteres med faste intervaller. Brugen af flere typer af instrukser i den enkelte kommune skyldes, at kommunen handler forskelligt afhængigt af klagens indhold og alvor.

3.4 Særlige retningslinjer for behandling af indberetning om magtanvendelse

77 af de 90 kommuner i undersøgelsen har særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for behandling af indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i den personlige selvbestemmelsesret, heraf har 62 kommunalbestyrelser godkendt de særlige retningslinjer, *jf. tabel 3.13*.

Tabel 3.13 Særlige retningslinjer for magtanvendelse mv. 2008 og planlagt

	Antal kommuner	Procent
Ja, med godkendelse af kommunalbestyrelsen	62	69
Ja, uden godkendelse af kommunalbestyrelsen	15	17
Ja, i alt	77	86
Nej, men der er planlagt retningslinjer	8	9
Nej, og der er ikke planlagt retningslinjer	1	1
Nej, i alt	10	10
Uoplyst	4	4
Total	90	100

Anm.: Tabellen omfatter de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn.

Fremover vil 95 procent af de 90 kommuner have særlige retningslinjer. 86 procent af kommunerne har fastsat retningslinjer, og yderligere ni procent planlægger særlige retningslinjer, *jf. tabel 3.13*.

Den årlige beretning om magtanvendelse

Kommunerne skal forelægge kommunalbestyrelsen en årlig beretning om magtanvendelse mv. på voksenområdet, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsen på voksenområdet § 15 stk. 2. I 71 ud af de 90 kommuner i undersøgelsen indeholder den årlige beretning en samlet redegørelse for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige selvbestemmelsesret. Forslag til opfølgning indgår i 34 kommuners redegørelser, og det sker i alle tilfælde som en del af den samlede redegørelse. *jf. tabel 3.14.*

Tablet 3.14 Indholdet af den årlige redegørelse om magtanvendelse. 2008

	Antal kommuner	Procent
Samlet redegørelse	71	79
Separate redegørelser fordelt på de enkelte botilbud	38	43
Særlige opgørelser fordelt på enkeltpersoner	30	34
Forslag til opfølgning på redegørelsen	34	38
Uoplyst	4	4

Anm. 1) Tabellen omfatter de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn med botilbud for voksne.

2) Procenter summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

16 kommuner har alene en samlet redegørelse, mens der i de øvrige 55 kommuner indgår separate redegørelser fordelt på de enkelte botilbud og/eller fordelt på enkeltpersoner. Heraf er der i 19 kommuner både separat redegørelse om enkeltpersoner og om de enkelte botilbud.

Tre ud af fire af de 90 deltagende kommuner anvender den årlige beretning i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. Det kan for eksempel være i form af konkret opfølgning med udarbejdelse af handleplaner, *jf. tabel 3.15.*

Tablet 3.15 Kommuner der anvender indberetning om magtanvendelser som led i det driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal kommuner	Procent
Ja	68	76
Nej	19	21
Uoplyst	3	3
I alt	90	100

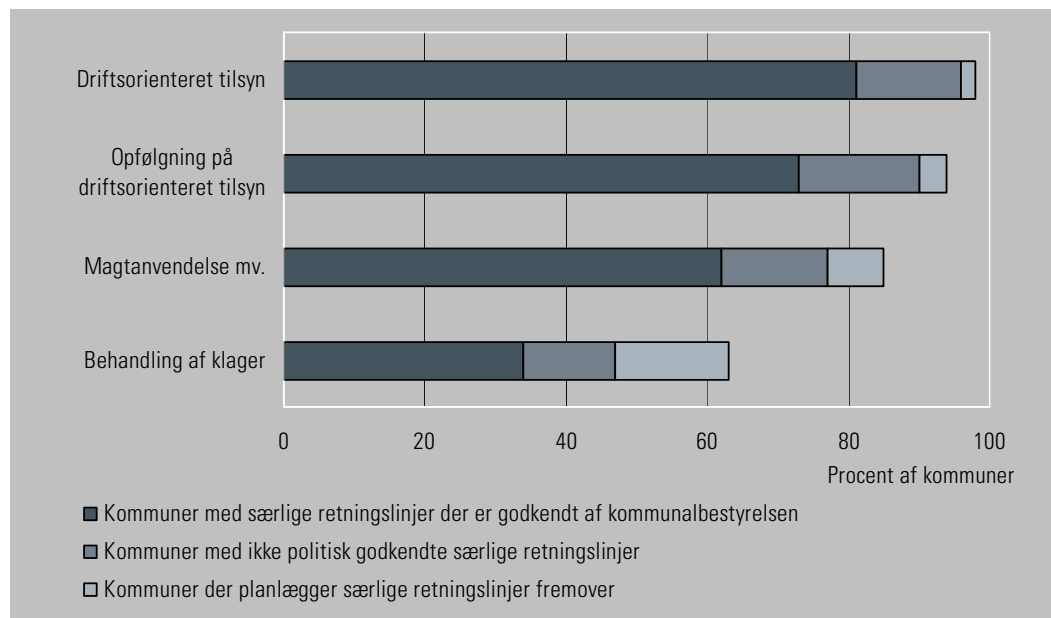
Anm. Tabellen omfatter de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn med botilbud for voksne

3.5 Særlige retningslinjer for henholdsvis tilsyn, opfølgning, magtanvendelse samt klagebehandling

Selv om det ikke er et lovkrav, er det undersøgt om kommunerne på undersøgelsestidspunktet, allerede har eller planlægger at få særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn og tilgrænsende områder, herunder om retningslinjerne er politisk godkendt.

Sammenholdes resultaterne for de fire områder om driftsorienteret tilsyn, opfølgning på tilsynet, behandling af klager og magtanvendelse, så er der mere end 90 procent af kommunerne, som har særlige retningslinjer driftsorienteret tilsyn, opfølgning på tilsynet, og magtanvendelse, mens knapt halvdelen af kommunerne har særlige retningslinjer for behandling klager, *jf. figur 3.3*.

Figur 3.3 Særlige retningslinjer, politisk godkendte og planlagte på de fire undersøgte områder. 2008

Anm: Figuren bygger på de 90 kommuner, der indgår i undersøgelsens grundlag om det driftsorienterede tilsyn

I fire ud af fem kommuner er de særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn godkendt af kommunalbestyrelsen. I tre ud af fire kommuner er de særlige retningslinjer for henholdsvis opfølgningen på det driftsorienterede tilsyn og for magtanvendelse mv. politisk godkendt, mens det er tilfældet i en tredjedel af kommunerne de særlige retningslinjer for klagebehandlingen.

Mellem 4 procent og 16 procent af kommunerne planlægger særlige retningslinjer, flest kommuner for klagebehandling, hvor der i forvejen er færrest kommuner, som har fastsat særlige retningslinjer.

4 Regioners tilsyn med drift

4.1 Driftsorienterede tilsyn med botilbud og tilgrænsende områder

De fem regioner har alle besvaret spørgeskemaet om det driftsorienterede tilsyn med botilbud til voksne. Spørgeskemaet omfatter stort set de samme områder og spørgsmål, som er stillet til kommunerne, og som er behandlet i det forudgående kapitel,

I dette kapitel behandles regionernes bevågenhed med det driftsorienterede tilsyn. Tilgrænsende områder om opfølgning på det driftsorienterede tilsyn, klagebehandling og magtanvendelse inddrages. Selv om det ikke er et lovkrav, så er der er fokus på, om regionerne har eller eventuelt planlægger særlige retningslinjer, herunder om retningslinjerne er godkendt af regionsrådet. Desuden omfatter undersøgelsen omfanget af regioners - både de i 2007 udførte og de planlagte driftsorienterede tilsyn.

Regionsrådet har pligt til at føre tilsyn med egne tilbud. Regionsrådets tilsynsforpligtelse fremgår af servicelovens § 5, stk. 7.

Stk. 7. Regionsrådet skal føre tilsyn med tilbud omfattet af stk. 1, 3 og 6. Dette gælder dog ikke for tilbud, hvor en kommunalbestyrelse har indgået en generel aftale om anvendelse af tilbuddet, herunder om tilsyn. Regionsrådet behandler indberetninger om magtanvendelse, jf. § 123, stk. 3, og § 136, stk. 1..

4.1. Særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn

Alle fem regioner har særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for det driftsorienterede tilsyn med voksne, ligesom regionsrådene i alle fem regioner har godkendt, *jf. tabel 4.1.*

Tabel 4.1 Særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsynsbesøg. 2008

	Antal regioner	Procent
Ja, med godkendelse af regionsrådet	5	100
I alt	5	100

Alle regioner oplyser ligeledes, at der ikke er forskel på de særlige retningslinjer for henholdsvis regionale, selvejende og øvrige private tilbud.

4.1.2 Områder der indgår i regionernes driftsorienterede tilsyn

På undersøgelsestidspunktet oplyser regionerne, at hovedparten af de på forhånd givne områder indgår i deres driftsorienterede tilsyn. Uddannelse og supervision af ledere og omsorgspligt indgår dog alene i 3 regioners tilsyn. Sidstnævnte kan muligvis skyldes en manglende sondring mellem omsorgspligt og magtanvendelse, som til gengæld indgår i alle regioners driftsorienterede tilsyn, *jf. tabel 4.2*.

Tabel 4.2 Områder, der indgår i regionernes driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal regioner	Procent
Anvendelse af handleplaner	5	100
Belægningsgrad	5	100
Brugerindflydelse samarbejde med pårørende	5	100
Forretningsgange	5	100
Fysiske tilbud	5	100
Magtanvendelse	5	100
Mediceringivning	5	100
Personale sammensætning	5	100
Pædagogisk indsats	5	100
Uddannelse og supervision af øvrigt personale	5	100
Økonomi	5	100
Hygiejne	4	80
Kostforhold	4	80
Omsorgspligt	3	60
Uddannelse og supervision af ledere	3	60
Lægefaglige undersøgelser	0	0
Andre områder	4	80

Anm: Procenter summer ikke til 100, da regionerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

Herudover indgår lægefaglige undersøgelser ikke i regionernes tilsyn. Det er ikke ensbetydende med manglende lægefagligt tilsyn, da det dækkes dels af praktiserende læge i forhold til den enkelte beboer og dels den sundhedsfaglige virksomhed af Sundhedsstyrelsen.

Fire regioner oplyser om andre områder for tilsyn:

- Arbejdsmiljø, herunder sygefravær og personalepolitik
- Brand og beredskabsplaner, herunder andre sikkerhedsforanstaltninger arbejdstilsyn og fødevarekontrol

- Kvalitetssikring og -udvikling
- Samarbejde intern og eksternt samt udvikling af tilbuddene
- Klagesager
- Administration af beboernes økonomi
- Misbrugsproblemer
- Hjælpe midler
- Fritidsaktiviteter

Serviceinformation som led i det driftsorienterede tilsyn

Alle fem regioner anvender serviceinformation, som led i det driftsorienterede tilsyn. Udover serviceinformation anvender fire regioner virksomhedsplaner eller årsplaner for tilbuddet, registreringer i Tilbudsportalen og ressourcestyring, *jf. tabel 4.3.*

Tabel 4.3 Redskaber der anvendes som led i regionernes driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal regioner	Procent
Serviceinformation	5	100
Virksomhedsplaner eller årsplaner for tilbuddet	4	80
Registreringerne i Tilbudsportalen	4	80
Ressourcestyring	4	80

Anm. Procenter summer ikke til 100, da regionerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

4.1.3 Antal anmeldte eller uanmeldte tilsyn pr. botilbud i 2007

De oplyste antal tilsynsbesøg - både de gennemførte i 2007 og de planlagte - er et gennemsnit for alle regionens botilbud, der er omfattet af undersøgelsen. Et sådant gennemsnit kan dække over, at nogle botilbud har haft flere tilsyn og andre måske ingen tilsyn i løbet af året. Endvidere kan det betyde, at antallet af årlige tilsyn i gennemsnit kan være mindre end ét pr. botilbud. Der er i undersøgelsen spurgt særskilt til anmeldte og uanmeldte tilsyn. Tilsynene behandles både hver for sig, men også sammen for at få et samlet billede af regionernes driftsorienterede tilsyn med botilbud for voksne.

Gennemsnitligt antal udførte anmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud i 2007

I 2007 havde regionerne forskellig praksis fordelt gennemsnitlige antal udførte anmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud. De varierede i gennemsnit mellem 0,5 og 3 årlige tilsyn pr. botilbud, *jf. tabel 4.4.*

Regioner, der i 2007 i gennemsnit havde ét eller færre anmeldte tilsyn pr. botilbud, planlægger i gennemsnit et årligt anmeldt tilsyn pr. botilbud. Regioner med henholdsvis to eller tre årlige udførte tilsyn pr. botilbud i 2007 planlægger uændret tilsynshyppighed fremover, *jf. tabel 4.4.*

Tabel 4.4 Gennemsnitligt antal - udførte i 2007 og planlagte - anmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud

	Antal regioner	
	Gennemsnitligt antal gennemførte tilsyn i 2007	Gennemsnitligt antal planlagte tilsyn fremover
0,5 tilsyn	1	0
0,6 tilsyn	1	0
1 tilsyn	1	3
2 tilsyn	1	1
3 tilsyn	1	1

Anm. Regionerne har oplyst det gennemsnitlige antal besøg pr. botilbud i regionens botilbud, hvorfor årlige besøg som gennemsnit kan være mindre end ét.

Gennemsnitligt antal udførte uanmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud i 2007

Regionerne gennemførte i 2007 også uanmeldte tilsyn i varierende omfang. Regionerne planlægger flere uanmeldte besøg end de faktisk gennemførte i 2007, *jf. tabel 4.5.*

Tabel 4.5 Gennemsnitligt antal - udførte i 2007 og planlagte - uanmeldte driftsorienterede tilsyn pr. botilbud

	Antal regioner	
	Gennemsnitligt antal gennemførte tilsyn i 2007	Gennemsnitligt antal planlagte tilsyn fremover
0,1 tilsynsbesøg	2	0
0,4 tilsynsbesøg	1	0
1 tilsynsbesøg	0	4
2 tilsynsbesøg	2	1

Anm. Regionerne har oplyst det gennemsnitlige antal besøg pr. botilbud i regionens botilbud, hvorfor årlige besøg som gennemsnit kan være mindre end ét. for det enkelte tilbud.

Sammenhængen mellem antallet af årligt anmeldte og uanmeldte driftsorienteret tilsyn pr. anbringelsessted. Alle fem regioner udførte i 2007 både anmeldte og uanmeldte tilsyn. men det var kun tre regioner, der i gennemsnit gennemførte mindst ét anmeldt driftsorienteret pr. anbringelsessted. 2 regioner gennemførte i gennemsnit mindst et uanmeldt driftsorienteret tilsyn pr. botilbud.

Alle fem regioner planlægger henholdsvis mindst et årligt anmeldt og ét uanmeldt driftsorienterede tilsyn i gennemsnit pr. botilbud.

4.2 Særlige retningslinjer for opfølgning på tilsyn

Alle fem regioner har fastsat særlige retningslinjer for procedurer og /eller rutiner for opfølgning af det driftsorienterede tilsyn. Regionsrådene har i alle regioner ligeledes godkendt retningslinjerne til brug for opfølgningen, *jf. tabel 4.6.*

Tabel 4.6 Særlige retningslinjer for opfølgning af det driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal regioner	Procent
Ja, med godkendelse af regionsrådet	5	100
I alt	5	100

Regionerne oplyser, at der ved opfølgning på det driftsorienteret tilsyn, altid meldes tilbage til regionsrådene om resultatet.

Opfølgningen på driftsorienterede tilsyn

I 2008 sker opfølgningen på driftsorienterede tilsyn i fire regioner løbende, og

I den femte region sker opfølgning af det driftsorienterede tilsyn såvel løbende som med et fast interval. Konkret sker det ved, at regionsrådet orienteres kvartalsvis om tilsynsrapporterne, og de forelægges årligt en oversigt over de udarbejdede tilsynsrapporter. Samtidig følger driftsafdelingerne løbende op på tilsynsrapporterne over for de enkelte tilbud.

I alle fem regioner tager opfølgningen udgangspunkt i en skriftlig redegørelse om resultatet af det oprindelige tilsynsbesøg. I varierende omfang følges op med udfærdigelse af en rapport, et ekstra tilsynsbesøg og brug af ekstern konsulent, *jf. tabel 4.7.*

Tabel 4.7 Hvorledes følges der op på regionernes driftsorienterede tilsyn. 2008

	Antal regioner	Procent
Skriftlig redegørelse	5	100
Ekstra tilsynsbesøg	2	40
Udfærdigelse af rapport	3	60
Opfølgning ved konsulent	3	60

Anm. Procenter summer ikke til 100, da kommunerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

Samspillet er illustreret af en region:

”Opfølgningen på et tilsynsbesøg afhænger af hvilke punkter, der fremhæves i rapporten. Nogle områder kræver et ekstra tilsynsbesøg, nogle vil involvere en ekstern konsulent og i nogle tilfælde følger sektorledelsen op.”

4.3 Særlige retningslinjer for klagebehandling

Også for behandling af klager (faktisk forvaltningsvirksomhed)¹ har alle regioner fastsat særlige retningslinjer for procedurer og/eller retningslinjer: Retningslinjerne i to regioner er godkendt af regionsrådet. I fire ud af de fem regioner er der tillige udarbejdet en klagevejledning, *jf. tabel 4.8*.

Tabel 4.8 Regioner med særlige retningslinjer for klagebehandling. 2008

	Antal regioner	Procent
Ja, med godkendelse af regionsrådet	3	60
Ja, uden godkendelse af regionsrådet	2	40
I alt	5	100

Målgrupper for klagevejledning

I de fire regioner, som har klagevejledning, retter vejledningen sig mod medarbejdere, der modtager klager. I tre regioner mod forvaltningen, mens kun to regioner har fokus på beboere og pårørende, der klager og enkelt på medarbejdere, som selv klager, *jf. tabel 4.9*.

Tabel 4.9 Målgrupper for klagevejledning.2008

	Antal regioner	Procent
Medarbejdere, der modtager klager	4	80
Medarbejdere, som klager	3	60
Beboere, der klager	2	40
Pårørende, som klager	2	40
Forvaltningen, som modtager klager	1	20
Andet	1	20

Anm. Procenter summer ikke til 100, da regionerne har haft mulighed for at afkrydse flere svarmuligheder.

Fire ud af fem regioner har procedurer for, hvordan regionsrådet bliver orienteret i tilfælde af klager, men egentlige instrukser findes kun i en enkelt region. Her følges der op på et efterfølgende besøg, om der er sket opfølgning på klager, *jf. tabel 4.10*.

Tabel 4.10 Antallet af regioner med yderligere procedurer for kommunens behandling af klager.2008

	Procedurer for, hvordan regionsrådet bliver bekendt med klager	Regionsråd, der har givet instrukser til opfølgning af klager
Ja	4	1
Nej	1	4
I alt	5	5

¹ Faktisk forvaltningsvirksomhed vedrører udførelsen af konkrete opgaver, der forbereder eller udfylder afgørelser, der træffes af myndigheden

4.4 Særlige retningslinjer for behandling af indberetning af magtanvendelse

Fire ud af fem regioner har særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i den personlige selvbestemmelsesret. Den sidste region har oplyst, at de følger de lovgivningsmæssige retningslinier. Kun i en enkelt region er retningslinjerne godkendt af regionsrådet, *jf. tabel 4.11*.

Tabel 4.11 Særlige retningslinjer for behandling af indberetning af magtanvendelse. 2008 og planlagt

	Antal regioner	Procent
Ja, med godkendelse af regionsrådet	1	20
Ja, uden godkendelse af regionsrådet	3	60
Ja, i alt	4	80
Nej, der er ikke planlagt retningslinjer	1	20
I alt	5	100

De fire regioner, der har særlige retningslinjer for procedure og /eller rutiner, er blevet bedt om kort at uddybe, hvilke særlige retningslinjer.

Regionernes svar peger på, at de har forretningsgange /manualer for håndtering af magtanvendelse. En region nævner, særskilte forretningsgange for henholdsvis magtanvendelse og for indgreb i den personlige selvbestemmelsesret.

Et par eksempler:

- ”Alle former for magtanvendelse skal registreres og indberettes til regionen. Der skal endvidere gives besked til kommunen, og den pågældende skal også selv orienteres. En gang årligt skal der laves en samlet redegørelse over indberetningerne, og denne redegørelse forelægges regionsrådet.”
- ”Notat om interne forretningsgange vedrørende håndtering af magtanvendelser på det sociale område indeholder en beskrivelse og opgavefordeling mellem driftsafdeling og stab.”
- ”Alle indberetninger behandles og besvares skriftligt af faglig konsulent efter drøftelse med relevante konsulenter og jurist.”
- Forretningsgang og registreringsskema for magtindberetning for voksne samt forretningsgang for indgreb i den personlige selvbestemmelsesret.

Regionernes årlige beretning om magtanvendelse

Regionen skal årligt forelægge regionsrådet en beretning om magtanvendelse mv. på voksenområdet, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsen på voksenområdet § 15, stk. 2.

Alle regioner har udarbejdet en samlet redegørelse for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige selvbestemmelsesret. En region oplyser alene om en samlet redegørelse, mens fire regioner har separate redegørelser fordelt på de enkelte botilbud, og en region har yderligere en separat redegørelse fordelt på enkeltpersoner, jf. tabel 4.12.

Tabel 4.12 Indhold af den årlige redegørelse om magtanvendelse. 2008

	Antal regioner	Procent
Samlet redegørelse	5	100
Separate redegørelser fordelt på de enkelte botilbud	4	80
Særlige opgørelser fordelt på enkeltpersoner	1	20
Forslag til opfølgning på redegørelsen	2	40
Andet	2	40

To regioner har også andet indhold i den årlige beretning:

”Inden årsberetningen forelægges for regionsrådet, drøftes den i Det Regionale Handicapforum, hvor brugerorganisationerne er repræsenteret.”

Den anden region har oplyst, at der arbejdes med emnet magtanvendelser som tema på regionens tilbud.

Herudover anvender tre regioner den årlige redegørelse om magtanvendelse som led i det driftsorienterede tilsyn, jf. tabel 4.13.

Tabel 4.13 Regioner, der anvender den særlige redegørelse som led i det driftsorienterede tilsyn. 2008

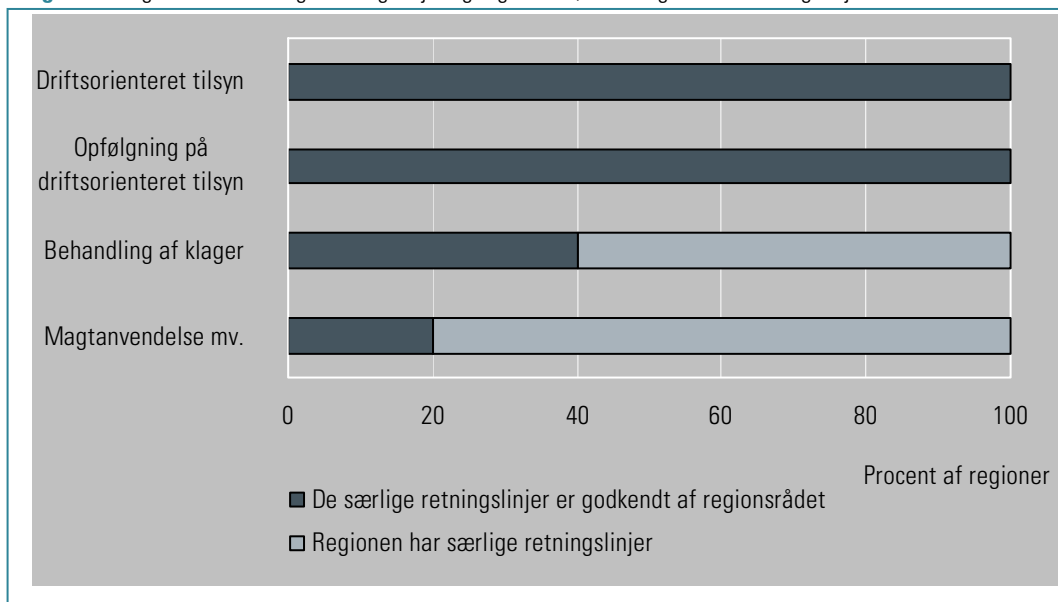
	Antal regioner	Procent
Ja	3	62
Nej	1	20
Uoplyst	1	20
I alt	5	100

4.5 Særlige retningslinjer for henholdsvis tilsyn, opfølgning, magtanvendelse samt klagebehandling

Selv om det ikke er et lovkrav, er det undersøgt om regionerne på undersøgelsestidspunktet, allerede har eller planlægger at få særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn og tilgrænsende områder, herunder om retningslinjerne er politisk godkendt.

Sammenholdes resultaterne for de fire undersøgte områder om driftsorienteret tilsyn, opfølgning på tilsynet, behandling af klager og magtanvendelse, så ses det, at alle regioner har særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn, opfølgningen på tilsynet og behandlingen af klager. Fire regioner har for magtanvendelse, mens en region alene følger de lovgivningsmæssige retningslinjer for magtanvendelse, *jf. figur 4.3*.

Figur 4.1 Regioner med særlige retningslinjer og regionsråd, der har godkendt retningslinjerne. 2008

Alle fem regionsråd har godkendt de særlige retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn og for den efterfølgende opfølgning af tilsynet. To regioner har oplyst retningslinjerne for klager er godkendt regionsrådene og for magtanvendelse, er det kun et regionsråd.

Bilag 1 Datagrundlag

1.1 Spørgeskemaer

Grundlaget for rapporten er kommuners og regioners besvarelse af elektroniske spørgeskemaer om det driftsorienterede tilsyn mv. og kommuners besvarelse af et elektronisk spørgeskema om det personrelaterede tilsyn, jf. servicelovens 148 a med botilbud til midlertidige og længerevarende ophold til voksne, servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.pkt., i almenloven.

Undersøgelsen er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse. For det nærmere indhold af skemaerne henvises til *bilag 3*.

Samtidig har der været gennemført en spørgeskemaundersøgelse om det personrelaterede tilsyn mv. og tilsyn, jf. § 16 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (domfældte udviklingshæmmede). Samt en undersøgelse af det driftsorienterede tilsyn og elementer af det personrelaterede tilsyn samt antallet af opfølgninger på handleplanen for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Resultaterne af kommunernes besvarelser afrapporteres selvstændigt i to rapporter.

1.2 Svarprocent

98 procent af kommunerne og 100 procent af regionerne har besvaret spørgeskemaet om det driftsorienterede tilsyn. 94 procent af kommunerne har besvaret spørgeskemaet om det personrelaterede tilsyn. Svarprocenten er højere for skemaer vedrørende det driftsorienterede tilsyn end for det personrelaterede tilsyn. I den højere svarprocent indgår seks kommuner på voksenområder, der ikke driver botilbud. Disse kommuner indgår således i svarprocenten, men ikke i datagrundlaget.

Endvidere er der i alt 14 kommuner¹, som har forpligtende samarbejde på de undersøgte områder om drift af midlertidigt og længerevarende ophold efter servicelovens §§ 107 og 108. De indgår alle som selvstændige besvarelser i undersøgelsen, uanset om kommunerne har dispensation for det forpligtende samarbejde eller har forpligtende samarbejde. Tre ud af de fire kommuner med dispensation fra det forpligtende samarbejde var imidlertid blandt de kommuner, der ikke driver institutioner for voksne.

¹ . Der er fire aftaler om dispensation for det forpligtende samarbejde for Langeland, Ærø, Samsø og Læsø Kommuner, og tre aftaler, som omfatter henholdsvis Tårnby og Dragør Kommuner, Esbjerg og Fanø Kommuner samt Ishøj og Vallensbæk Kommune, hvor kommunerne ikke har dispensation for forpligtende jf. lov om forpligtende kommunale samarbejder §§ 7-9.

På enkelte spørgsmål er svarprocenten lavere specielt vedrørende det personrelaterede tilsyn. Enkelte kommuner har bemærket, at oplysninger til besvarelse af spørgsmålene ikke umiddelbart har været tilgængelige og ville have krævet en manuel gennemgang af sagerne.

1.3 Metode og afgrænsning

Kvantitativ kortlægning

Undersøgelsen er en kvantitativ kortlægning af kommunernes og regioners tilsyn med anbringelsessteder til børn og unge. Formålet er at afdække kommunernes/regionernes bevågenhed med tilsynet. I kortlægningen er der dels fokus på, om kommunerne /regionerne har særlige retningslinjer for tilsynet og tilgrænsende områder, herunder om de er politisk godkendte. Der er ligeledes fokus på, om der er planlagt særlige retningslinjer og på den gennemsnitlige hyppighed af tilsyn i 2007 og i fremtiden.

Personkreds voksne

1. Botilbud til midlertidigt ophold:

Kommunalbestyrelsen kan, jf. servicelovens § 107, tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 107, tilbyde:

- midlertidigt ophold til personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte.
- midlertidigt ophold til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

2. Botilbud til længerevarende ophold:

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 108, tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

3. Almene ældre- og handicapboliger til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne:

Almene ældre- og handicapboliger, der udlejes til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykiskfunktionsevne, skal i følge almen boliglovens § 54 stk. 2, 1.pkt., udlejes til denne personkreds. Spørgeskemaet omfatter alene almene ældre- og handicapboliger, der er udlejet til denne personkreds

Undersøgelsestidspunkt og de undersøgte perioder

Undersøgelsen er gennemført i perioden september - december 2008. Det vil sige knap to år efter kommunalreformen, hvor kommunalbestyrelser/regionsråd fra den 1. januar 2007 har forpligtelsen til at føre tilsyn. Hovedparten af spørgsmålene vedrører undersøgelsestidspunktet og enkelte spørgsmål planlagte aktiviteter mv. Den faktiske hyppighed af tilsynsbesøg, opfølgninger på handleplaner og den løbende opfølgning af de enkelte sager vedrører også 2007.

Den relativt lange undersøgelsesperiode afspejler, at undersøgelsen har været omfattende især for kommunerne. Det gælder for eksempel koordinering af svarene mellem flere personer/afdelinger.

Gennemsnitligt antal tilsyn pr. døgntilbud og i forhold til den enkelte person

I undersøgelsen har det været for omfattende at spørge kommuner og regioner om antallet af tilsynsbesøg på de enkelte botilbud og hos de enkelte beboere. I stedet er der, som udtryk for kommunens tilsynsaktivitet, spurgt om det de gennemførte tilsyn i 2007 og de planlagte tilsyn, som et gennemsnit for alle botilbud/beboere i kommunen. Et sådan gennemsnit kan dække over, at nogle botilbud/beboere har haft flere tilsynsbesøg og andre måske ingen tilsynsbesøg i løbet af året. Det betyder også, at antallet af årlige tilsyn i gennemsnit kan være mindre end ét. For eksempel kan antallet af tilsyn være 0,5 i gennemsnit for alle botilbud i kommunen i de tilfælde, hvor kommunen har udført ét tilsyn med hvert andet botilbud/beboer.

Vejledning

Der er i forbindelse med undersøgelsen sporet en del usikkerhed om regelsættet. Der er derfor i forbindelse med undersøgelsen ydet vejledning om, hvor de enkelte bestemmelser om det personrelaterede og det driftsorienterede tilsyn findes og om afgrænsning af indholdet.

Test af spørgeskemaer

Inden undersøgelsen har spørgeskemaet været testet i fire kommuner, heraf en kommune med henblik på de domfældte udviklingshæmmede. Vi takker kommunerne for deres velvillige deltagelse med gennemlæsning af spørgeskemaerne og gode råd.

Tilgrænsende undersøgelse

Undersøgelsen suppleres af en kvalitativ undersøgelse af kommunernes og regionernes tilsynskoncepter for både det driftsorienterede og det personrelaterede tilsyn. Undersøgelsen gennemføres sideløbende af Social Udviklingscenter (SUS) for Velfærdsministeriet.

Bilag 2 Regelgrundlag

Rapporten om tilsyn mv. anvender en række begreber som driftsorienteret tilsyn, personrelateret tilsyn, løbende opfølgning, handleplaner, magtanvendelse, botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 og tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt. i almenboligloven. I dette bilag vil regelgrundlaget for disse begreber blive belyst.

Kommunalbestyrelsens tilsyn, jf. retssikkerhedslovens § 16, omfattende såvel driftsorienteret som personrelateret tilsyn

Kommunalbestyrelsen har, jf. retssikkerhedslovens § 15 ansvaret for og beslutter, hvordan kommunen skal planlægge og udføre sine opgaver, og jf. retssikkerhedslovens § 16, pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses. Dette omfatter såvel drift af tilbud som indsatsen i forhold til den enkelte person.

§ 15. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for og beslutter, hvordan kommunen skal planlægge og udføre sin virksomhed på det sociale og sundhedsmæssige område efter den sociale lovgivning.

§ 16. Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses, jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbudene og den måde, opgaverne udføres på.

Pligten til at føre tilsyn gælder også for hjælp, der udføres af andre end ansatte i kommunen. Det er op til kommunen, hvordan tilsynet konkret skal planlægges og udføres. Det er ikke et krav, at en person, der udfører tilsyn og rapporterer om sine observationer, skal være ansat i kommunen.

Formålet med at føre tilsyn er at påse, at borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet. Desuden at hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde, og at forebygge ved at gribe korrigerende ind før mindre problemer udvikler sig til alvorligere problemer.

I praksis udøves tilsynet forskelligt. Anvendte redskaber er blandt andre virksomhedsplaner eller årsplaner, der udarbejdes ud fra politisk fastlagte mål og rammer for service- og kvalitetsniveau. Desuden er der ressourcestyring, hvorefter hjælpen udmåles efter kommunens overordnede mål og økonomiske rammer for området, serviceinformation med

kommunens mål for området og oplysning om muligheder for at klage, og uddannelse og supervision af ledere.

Regionsrådets tilsyn, jf. servicelovens § 5, stk. 7.

Regionsrådet har, jf. servicelovens § 5, stk. 7, pligt til at føre tilsyn med egne tilbud.

§ 5. Efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal regionsrådet etablere

- 1) tilbud efter §§ 103 og 104, § 107, stk. 2, og §§ 108-110,
- 2) særlige dag- og klubtilbud til børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter §§ 32 og 36,
- 3) døgninstitutioner for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. § 67, stk. 2,
- 4) sikrede døgninstitutioner, jf. § 67, stk. 3, og
- 5) tilbud om behandling af stofmisbrugere efter § 101.

Stk. 2. Regionsrådet skal efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen medvirke til at tilvejebringe hensigtsmæssige og sikre hjælpemidler.

Stk. 3. Regionsrådet skal efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen etablere tilbud efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 til personer med længerevarende ophold i boliger til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter lov om almene boliger m.v.

Stk. 4. Regionsrådet opfylder sin forpligtelse efter stk. 1-3 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med kommuner, andre regioner eller private tilbud.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan etablere tilbud omfattet af stk. 1-3.

Stk. 6. Regionsrådet kan drive de tilbud, der er nævnt i § 67, stk. 1, såfremt det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2.

Stk. 7. Regionsrådet skal føre tilsyn med tilbud omfattet af stk. 1, 3 og 6. Dette gælder dog ikke for tilbud, hvor en kommunalbestyrelse har indgået en generel aftale om anvendelse af tilbuddet, herunder om tilsyn. Regionsrådet behandler indberetninger om magtanvendelse, jf. § 123, stk. 3, og § 136, stk. 1.

Stk. 8. Regionsrådet kan efter anmodning fra kommunalbestyrelsen varetage kommunale driftsopgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver, og hvor regionen derfor har særlige kompetencer med hensyn til opgavevaretagelsen.

Efter bestemmelsen i § 5, stk. 7, er regionsrådet forpligtet til at behandle indberetninger om magtanvendelse. Denne forpligtelse omfatter behandling af indberetninger om magtanvendelse på såvel voksen- som børn og ungeområdet.

Om det nærmere indhold i det driftsorienterede tilsyn henvises til beskrivelsen af kommunalbestyrelsens tilsyn.

Personrelateret tilsyn, jf. servicelovens § 148, stk. 1

Kommunalbestyrelsen fører tilsyn, jf. servicelovens § 148, stk.1, med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om.

§ 148. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i opholdskommunen i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. 148 a.

Denne bestemmelse betyder, at opgaverne skal tilrettelægges og udføres på en måde, så de lever op til lovens krav og til de beslutninger om standarden, som kommunalbestyrelsen selv har truffet.

Løbende opfølgning, jf. servicelovens § 148, stk. 2

Kommunalbestyrelsen skal ud over tilsynet, jf. servicelovens § 148, stk. 1, løbende følge de enkelte sager, jf. servicelovens § 148, stk. 2, for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Heri ligger en helhedsvurdering i forhold til den enkelte persons forhold.

Det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. servicelovens § 148 a

Udgangspunktet er, at kommunalbestyrelsen fører det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. servicelovens § 148 a.

§ 148 a. Den stedlige kommunalbestyrelse fører det generelle driftsorienterede tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi.

Stk. 2. Det generelle driftsorienterede tilsyn omfatter ikke tilbud, hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 5, stk. 7.

Handleplaner, jf. servicelovens § 141

Handleplaner skal opstille målet for indsatsen, den forventede varighed og andre særlige forhold, der har betydning for opfyldelsen af formålet.

Handleplaner på voksenområdet, jf. servicelovens § 141

§ 141. Når der ydes hjælp til personer under 65 år, efter afsnit V, skal kommunalbestyrelsen som led i indsatsen skønne, om det er hensigtsmæssigt at tilbyde at udarbejde en handleplan for indsatsen, jf. dog stk. 2. Ved denne vurdering skal der tages hensyn til borgerens ønske om en handleplan samt karakteren og omfanget af indsatsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde at udarbejde en handleplan, når hjælpen ydes til

- 1) personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller
- 2) personer med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder.

Stk. 3. Handleplanen skal angive

- 1) formålet med indsatsen,
- 2) hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet,
- 3) den forventede varighed af indsatsen og
- 4) andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v.

Stk. 4. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Registrering og indberetning af magtanvendelse, jf. servicelovens § 136

Hver gang, der iværksættes indgreb i den personlige frihed, skal indgrebet registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet.

§ 136. Optagelse i særlige botilbud efter § 129 og enhver form for magtanvendelse, herunder magtanvendelse i forbindelse med foranstaltninger efter §§ 125-128, skal registreres og indberettes af tilbuddet til kommunalbestyrelsen for de tilbud, kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, jf. § 148 a, og til regionsrådet for de tilbud, regionsrådet fører tilsyn med, jf. § 5, stk. 7. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet orienterer opholdskommunen, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om indberetningen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde handleplaner i overensstemmelse med § 141 for personer, for hvem der foretages foranstaltninger som nævnt i stk. 1.

På baggrund af indberetningerne skal kommunalbestyrelsen, henholdsvis regionsrådet vurdere, om der er behov for påtale eller anden form for opfølgning. For magtanvendelse skal der udarbejdes en årlig beretning, som forelægges for kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Midlertidigt ophold i form af botilbud efter servicelovens § 107

§ 107. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold

1) til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og

2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Der kan ikke sættes bestemte tidsmæssige grænser for midlertidige botilbud.

Målgruppen for botilbud, som kommunen kan tilbyde efter servicelovens § 107, stk. 1, er personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det er ikke nærmere

specificeret, hvilke former for funktionsnedsættelser, der skal være tale om. Målgruppen omfatter herudover personer med særlige sociale problemer.

Målgruppen for botilbud, som kommunen skal tilbyde efter servicelovens § 107, stk. 2, nr. 1, er personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp eller pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte. Der kan for eksempel være tale om aflastning.

Målgruppen for botilbud, som kommunalbestyrelsen skal tilbyde efter servicelovens § 107, stk. 2, nr. 2, er personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Boformer, der er egnet til længerevarende ophold efter servicelovens § 108

§ 108. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Stk. 2. Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 3. Retten til frit valg efter stk. 2 omfatter ret til, at ens ægtefælle, samlever eller registrerede partner fortsat kan indgå i husstanden. Hvis en person ønsker, at en ægtefælle, samlever eller registreret partner fortsat skal indgå i husstanden, skal det tilbud, der gives efter stk. 1, være egnet til to personer. Hvis den pågældende person med handicap eller sindslidelse, jf. stk. 2, dør, har den efterlevende person ret til at blive boende.

Stk. 4. Velfærdsministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om betingelserne for at få tilbud om boform efter stk. 2.

Stk. 5. Velfærdsministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer med bopæl på Færøerne og personer med bopæl i Grønland i boformer, der er omfattet af stk. 1.

Stk. 6. Velfærdsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer, der er omfattet af stk. 1, og om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer i de boformer, der er omfattet af stk. 1, når disse personer

1) efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse,

2) i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller

3) som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.

Målgruppen for botilbud efter servicelovens § 108 er personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deraf følgende særlige behov. Det er ikke nærmere specificeret, hvilke former for funktionsnedsættelser, der skal være tale om.

I stedet for at etablere botilbuddet efter servicelovens § 108 kan kommunalbestyrelsen vælge at etablere tilbuddet efter almenboligloven.

Det er ikke nærmere specificeret, hvilke former for funktionsnedsættelser, der skal være tale om. Der kan ikke sættes bestemte tidsmæssige grænser for det længerevarende ophold. Boformen er som udgangspunkt varig.

Botilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt. i lov om almene boliger mv. (almenboligloven)

Almene ældreboliger

§ 54. Almene ældreboliger, der ejes af en almen boligorganisation, skal udlejes til ældre og personer med handicap, der har særligt behov for sådanne boliger. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at boligerne skal udlejes til andre boligsøgende, såfremt de pågældende boliger ikke kan udlejes til den berettigede personkreds. Ved ledighed skal boligerne på ny søges udlejet til den berettigede personkreds. Kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten. Den kommune, som efter § 115, stk. 3, har givet tilsagn om støtte til ombygning af et plejehjem beliggende i en anden kommune til almene ældreboliger, udøver anvisningsretten til disse ældreboliger.

Stk. 2. Almene ældreboliger, der er indrettet med henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal af den almene boligorganisation udlejes til denne personkreds. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at boligerne skal udlejes til den personkreds, der er nævnt i stk. 1, 1. pkt., hvis boligerne ikke kan udlejes til personkredsen, der er nævnt i 1. pkt. Kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten, jf. dog § 185 b, stk. 4.

...

Bilag 3 Spørgeskemaer

SPØRGESKEMA TIL KOMMUNALBESTYRELSEN

om det personrelaterede tilsyn mv. med ophold i midlertidige og længerevarende botilbud til voksne, jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt., i almenboligloven

Kommune:

Kommunenummer:

Kontaktperson:

Kontaktpersons e-post adresse:

Kontaktpersons
telefonnummer/lokalnummer:

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne, jf. servicelovens §§ 107 og 108 og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt., i almenboligloven

Spørgeskemaet omfatter omfang og retningslinjer for det personrelaterede tilsyn, arbejdet med handleplaner og løbende opfølgning i de enkelte sager.

Tilsyn

Kommunalbestyrelsen fører tilsyn, jf. servicelovens § 148, stk. 1, med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om. Heri ligger blandt andet, at opgaverne tilrettelægges og udføres på en måde, så de lever op til lovens krav og til de beslutninger om standarden, som kommunalbestyrelsen selv har truffet.

Opfølgning

Kommunalbestyrelsen skal også, jf. servicelovens § 148, stk. 2, løbende følge den enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Heri ligger en helhedsvurdering i forhold til den enkelte persons forhold.

Botilbud til midlertidigt ophold

Kommunalbestyrelsen kan, jf. servicelovens § 107, tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 107, tilbyde:

- midlertidigt ophold til personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte.
- midlertidigt ophold til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Botilbud til længerevarende ophold

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 108, tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Almene ældre- og handicapboliger til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

Almene ældre- og handicapboliger, der tilvejebringes efter almenboliglovens 105 stk. 2, med henblik på at betjene personer med betydeligt og varigt fysisk eller psykisk funktionsevne, skal i følge almen boliglovens § 54 stk. 2, 1. pkt., udlejes til denne personkreds. Spørgeskemaet omfatter alene almene ældre- og handicapboliger, der er udlejet til denne personkreds.

1. Det personrelaterede tilsyn

1 Har kommunen egne retningslinjer for rutiner og/eller procedurer, herunder for anvendelsen af handleplaner (§141), for det

Ja Nej

personrelaterede tilsyn?

1.1 Hvis "Ja" i spm 1, har kommunalbestyrelsen da godkendt retningslinjerne?

Ja Nej

1.2 Hvis "Nej" i spm 1, har kommunalbestyrelsen da planlagt at udarbejde retningslinjer for det personrelaterede tilsyn?

Ja Nej

Hvis Nej i spm. 1 gå videre til spm. 7, hvis "Ja" fortsæt med spm.2

2. Hvilke områder indgår i retningslinjerne for kommunens personrelaterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

- 2a Indhold af tilsyn
- 2b Hyppigheden af tilsyn
- 2c Opfølgning af tilsyn
- 2d Andet

2.1 Hvis "Andet", oplys da venligst hvad:

3 Hvis X i 2a (om indhold af tilsyn), hvilke områder indgår i retningslinjerne for kommunens tilsyn?
Markér gerne flere områder

- 3a Tilbuddets indhold i forhold til afgørelsen
- 3b Tilbuddets indhold i forhold til handleplanen
- 3c Tilbuddets socialpædagogiske indhold i forhold til den enkelte beboer
- 3d Tilbuddets indhold i forhold til den enkeltes sundhed, f.eks kost og motion
- 3e Tilbuddets beboersammensætning i forhold til den enkelte beboers trivsel
- 3f Tilbuddets indhold i øvrigt i forhold til den enkelte beboers trivsel
- 3g Andet

3.1 Hvis "Andet", oplys da venligst hvad:

Antal personrelaterede tilsynsbesøg om året

4 Hvis X i spm 2b (hyppigheden af tilsyn), hvor mange personrelaterede tilsynsbesøg fremgår det af retningslinjerne, at kommunalbestyrelsen skal gennemføre med den enkelte beboer om året?
(Tallet kan angives med 1 decimal)

5 Hvis X i spm. 2c (om opfølgning af tilsyn), tager opfølgningen af personrelateret tilsyn udgangspunkt i:
Marker gerne med flere x'er

- 5a Handleplaner
 5b Tidligere tilsynsrapprter om det personrelaterede tilsyn
 5c Andet

5.1 Hvis "Andet", oplys da venligst hvad:

6 Indgår det i retningslinjerne, at det personrelaterede tilsyn omfatter en personlig samtale?

Ja Nej

7 Hvor mange gange har kommunen i 2007 i gennemsnit gennemført personrelateret tilsynsbesøg med den enkelte beboer?
(Gennemsnitligt antal tilsynsbesøg beregnes som det samlede antal tilsyn i forhold til det samlede antal beboere. Tallet kan angives med 1 decimal)

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108 og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

2. Arbejdet med handleplaner (SEL § 141)

8 Har kommunen særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for arbejdet med handleplaner? Ja Nej

8.1 Hvis "Ja" i spm. 8, har kommunalbestyrelsen da godkendt retningslinjerne? Ja Nej

8.2 Hvis "Nej" i spm. 8, har kommunalbestyrelsen da planlagt at udarbejde retningslinjer for arbejdet med handleplaner? Ja Nej

9 Inddrages leverandører i udarbejdelsen af handleplaner? Ja Nej

9.1 Hvis "Ja" i spm. 9, angiv da kort hvordan:

10 Inddrages leverandører i opfølgningen på handleplaner? Ja Nej

10.1 Hvis "Ja" i spm. 10, angiv da kort hvordan:

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108 og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

2. Arbejdet med handleplaner

Omfanget af handleplaner

11 Hvor stor en andel af beboere, i henholdsvis botilbud med midlertidige ophold og længerevarende botilbud samt i tilsvarende tilbud efter almenboligloven, har fået udarbejdet en handleplan?

Procent af beboere med ophold i midlertidig botilbud

11.1a Kommunalbetyrelsen har udarbejdet handleplan

11.1b Kommunalbetyrelsen har ikke udarbejdet handleplan

11.1c Andet

I alt 100 procent

Procent af beboere med ophold i længerevarende botilbud

11.2a Kommunalbetyrelsen har udarbejdet handleplan

11.2b Kommunalbetyrelsen har ikke udarbejdet handleplan

11.2c Andet

I alt 100 procent

Procent af beboere med ophold i andre tilsvarende botilbud efter almenboligloven

11.3a Kommunalbetyrelsen har udarbejdet handleplan

11.3b Kommunalbetyresen har ikke udarbejdet handleplan

11.3c Andet

I alt 100 procent

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108 og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

2. Arbejdet med handleplaner

Det nærmere arbejde med handleplaner

12 Hvor ofte blev der i gennemsnit fulgt op på en udarbejdet handleplan i 2007?
(Gennemsnitligt antal opfølgninger beregnes som det samlede antal opfølgninger i forhold til det samlede antal handleplaner i 2007. Der kan eventuelt angives et skøn. Der kan angives med 1 decimal)

13 Har kommunalbestyrelsen eventuelt planlagt hyppigheden af opfølgning med handleplaner fremover?

Ja Nej

13.1 Hvis "Ja" i spm. 13, hvor hyppigt har kommunalbestyrelsen da planlagt opfølgning?
(Antal gange pr. år. Der kan angives med 1 decimal)

14 Tages der afsæt i den udarbejdede handleplan i forbindelse med det personrelaterede tilsyn?

Ja Nej

15 Sikres det på anden vis /også på anden vis, at der følges op på handleplanen?

Ja Nej

15.1 Hvis "Ja" i spm. 15 angiv da kort hvordan der på anden vis/også på anden vis følges op på handleplanen:

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108 og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

3. Løbende opfølgning af de enkelte sager, jf. servicelovens § 148, stk. 2

16 Har kommunen særlige retningslinjer for den løbende opfølgning af de enkelte sager, jf. servicelovens § 148 st. 2?

Ja Nej

16.1 Hvis "Ja" i spm. 16, angiv da kort indholdet af retningslinjerne:

A large empty rectangular text box with a vertical scrollbar on the right side, intended for the user to provide details of the guidelines if they answered 'Ja' to question 16.

16.2 Hvis "Ja" i spm. 16, er retningslinjerne da godkendt af kommunalbestyrelsen?

Ja Nej

16.3 Hvis "Nej" i spm. 16, har kommunalbestyrelsen da planlagt at udarbejde retningslinjer for den løbende opfølgning?

Ja Nej

17 Har kommunen tidsfrister for den løbende opfølgning af de enkelte sager for at sikre, at hjælpen fortsat opfylder sit formål for den enkelte beboer?

17a Med ophold i botilbud af midlertidig varighed Ja Nej

17b Med ophold i botilbud af længerevarende ophold Ja Nej

17c Med ophold i andre tilsvarende tilbud efter almenboligloven Ja Nej

17.1 Hvis ja i spm. 17a, 17b og/eller 17c, hvilke tidsfrister har kommunalbestyrelsen da fastsat?

Antal gange pr. år (*Tallet kan angives med 1 decimal*)

17.1a Med ophold i botilbud med midlertidige ophold

17.1b Med ophold i botilbud med længerevarende ophold

17.1c Med ophold i andre tilsvarende tilbud efter almenboligloven

18 Tages der i forbindelse med den løbende opfølgning en personlig samtale med den enkelte beboer? Ja Nej

Tryk "OK" for at afslutte.

SPØRGESKEMA TIL KOMMUNALBESTYRELSEN

om det driftsorienterede tilsyn mv. med botilbud til midlertidige og længerevarende ophold til voksne, jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt, i almenboligloven

Kommune:

Kommunenummer:

Kontaktperson:

Kontaktpersons e-post adresse:

Kontaktpersons
telefonnummer/lokalnummer:

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne, jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt., i almenboligloven

Spørgeskemaet omfatter botilbud til voksne i midlertidige og længerevarende tilbud til voksne og tilsvarende tilbud efter almenboligloven. Foruden omfang og retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn er der fokus på retningslinjer for klagebehandling og magtanvendelse, herunder om sådanne er godkendt af kommunalbestyrelsen om standarden, som kommunalbestyrelsen selv har truffet

Botilbud til midlertidigt ophold

Kommunalbestyrelsen kan, jf. servicelovens § 107, tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 107 tilbyde:

- midlertidigt ophold til personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte.
- midlertidigt ophold til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Botilbud til længerevarende ophold

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 108, tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Almene ældre- og handicapboliger til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

Almene ældre- og handicapboliger, der tilvejebringes efter almenboliglovens 105 stk. 2, med henblik på at betjene personer med betydeligt og varigt fysisk eller psykisk funktionsevne, skal i følge almen boliglovens § 54 stk. 2, 1. pkt., udlejes til denne personkreds. Spørgeskemaet omfatter alene almene ældre- og handicapboliger, der er udlejet til denne personkreds.

1. Det driftsorienterede tilsyn

Retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn

1 Har kommunen særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for, hvordan det driftsorienterede tilsynsbesøg gennemføres?

Ja Nej

1.1 Hvis "Ja", i spm 1, har kommunalbestyrelsen da godkendt retningslinjerne for, hvordan det driftsorienterede tilsynsbesøg gennemføres? Ja Nej

1.2 Hvis "Ja" i spm. 1, er der da forskel på retningslinjerne for det driftsorienterede tilsyn for henholdsvis kommunale, selvejende og øvrige private tilbud? Ja Nej

1.3 Hvis "Ja" i spm. 1, angiv da kort hvilke forskelle:

1.4 Hvis "Nej" i spm 1, har kommunalbestyrelsen da planlagt at udarbejde retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn? Ja Nej

2 Hvilke områder indgår i kommunens driftsorienterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

- 2a Tilbuddets fysiske tilbud
- 2b Tilbuddets økonomi
- 2c Tilbuddets belægningsgrad
- 2d Personalesammensætning
- 2e Forretningsgange
- 2f Uddannelse og supervision af ledere
- 2g Uddannelse og supervision af øvrigt personale
- 2h Den pædagogiske indsats
- 2i Lægefaglige undersøgelser
- 2j Medicingivning
- 2k Kostforhold
- 2l Hygiejne
- 2m Omsorgspligt
- 2n Magtanvendelse
- 2o Brugerindflydelse, samarbejde med brugere/pårørende

2p Anvendelse af handleplaner

2q Andet

2.1 Hvis "Andet", oplys da venligst
hvad:

3 Benytter kommunen som led i det
driftsorienterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

3a Virksomhedsplaner eller årsplaner for tilbuddet

3b Registreringerne i tilbudsportalen

3c Ressourcestyring

3d Serviceinformation

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

1. Det driftsorienterede tilsyn

Anmeldte tilsynsbesøg

4 Hvor mange anmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg gennemførte kommunen i gennemsnit i 2007 i de enkelte botilbud?

(Gennemsnitligt antal tilsynsbesøg beregnes som det samlede antal tilsyn i forhold til det samlede antal botilbud. Der kan eventuelt angives et skøn. Tallet kan angives med 1 decimal)

5 Har kommunalbestyrelsen planlagt hyppigheden af anmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg fremover?

- Ja
 Nej

5.1 Hvis "Ja" i spm 5, angiv da det planlagte gennemsnitlige antal anmeldte tilsynsbesøg i det enkelte botilbud om året fremover? *(Tallet kan angives med 1 decimal)*

Uanmeldte tilsynsbesøg

6 Hvor mange uanmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg gennemførte kommunen i gennemsnit i 2007 i de enkelte botilbud?

(Gennemsnitligt antal tilsynsbesøg beregnes som det samlede antal tilsyn i forhold til det samlede antal botilbud. Der kan eventuelt angives et skøn. Tallet kan angives med 1 decimal)

7 Har kommunalbestyrelsen planlagt hyppigheden af uanmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg fremover?

- Ja
 Nej

7.1 Hvis "Ja" i spm 7, angiv da det planlagte gennemsnitlige antal uanmeldte tilsynsbesøg i det enkelte botilbud om året fremover? *(Tallet kan angives med 1 decimal)*

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

1. Det driftsorienterede tilsyn

Opfølgning på driftsorienterede tilsynsbesøg

8 Har kommunen særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for opfølgning på det driftsorienterede tilsyn? Ja Nej

8.1 Hvis "Ja", i spm 8, har kommunalbestyrelsen da godkendt retningslinjerne for opfølgning på det driftsorienterede tilsyn? Ja Nej

8.2 Hvis "Ja" i spm 8, er der i retningslinjerne om opfølgning da fastsat tilbagemeldinger til kommunalbestyrelsen? Ja Nej

8.3 Hvis "Nej" i spm 8, har kommunalbestyrelsen da planlagt at udarbejde retningslinjer for opfølgning af det driftsorienterede tilsynsbesøg? Ja Nej

9 Hvor hyppigt følges der op på det driftsorienterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

- 9a Opfølgning på tilsynsbesøg sker med faste intervaller f.eks halvårligt eller kvartalsvis
 9b Opfølgning på tilsynsbesøg sker løbende/ad hoc
 9c Andet

9.1 Hvis "Andet", angiv da venligst hvad:

10 Hvorledes følges der op på det driftsorienterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

- 10a Opfølgningen tager udgangspunkt i en skriftlig redegørelse om resultatet af det oprindelige tilsynsbesøg
- 10b Opfølgningen sker i form af ekstra tilsynsbesøg på institutionen
- 10c Opfølgningen sker ved udfærdigelse af rapport
- 10d Opfølgningen involverer ekstern konsulent eller lignende
- 10e Andet

10.1 Hvis "Andet", angiv da venligst hvad:

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

**2. Behandling af klager i forbindelse med virksomheden på botilbud efter
servicelovens §§ 107 og 108 og efter andre tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2,
1.pkt., i almenboligloven (Faktisk forvaltningsvirksomhed)**

11. Har kommunalbestyrelsen fastsat særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for kommunens behandling af klager? Ja Nej

11.1 Hvis "Ja" i spm 11, har kommunalbestyrelsen da godkendt retningslinjerne for kommunens behandling af klager? Ja Nej

11.2 Hvis "Nej" i spm 11, har kommunalbestyrelsen da planlagt at udarbejde retningslinjer for kommunens behandling af klager? Ja Nej

Hvis "Ja" i spm 11 fortsæt med spm. 12, hvis "Nej" i spm. 11 gå videre til spm. 15

12 Er der udarbejdet klagevejledning? Ja Nej

12.1 Hvis "Ja" i spm. 12, retter klagevejledningen sig da mod?
Markér gerne flere områder

- 12.1a Beboere, som klager
- 12.1b Pårørende, som klager
- 12.1c Medarbejdere, som klager
- 12.1c Medarbejdere, der modtager klager

12.1e Forvaltningen, som modtager klager

12.1f Andre

12.2 Hvis "Andre", angiv da venligst hvem:

13 Er der procedurer for, hvordan kommunalbestyrelsen bliver bekendt med klager, der er indgivet til den enkelte boform?

Ja Nej

14 Har kommunalbestyrelsen givet instrukser om opfølgning af klager?

Ja Nej

14.1 Hvis "Ja" i spm. 14, angiv da hvilke instrukser kommunalbestyrelsen har fastsat?

Markér gerne flere områder

14a Tilbuddet skal orientere kommunen om opfølgning på alle klager med fast interval

14b Tilbuddet skal fra sag til sag orientere kommunen om opfølgning på en konkret klage

14c Der følges ved efterfølgende besøg op på, om der er sket opfølgning på klager

14d Andet

14.2 Hvis "Andet", angiv da hvad:

Tryk "OK" for at afslutte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længervarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

**3. Retningslinjer for behandling af indberetning af magtanvendelse og andre
indgreb i den personlige frihed overfor beboere imed ophold i botilbud efter
servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.pkt., i
almenboligloven**

15. Har kommunen særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed?

Ja Nej

15.1 Hvis "Ja" i spm .15, angiv da kort hvilke retningslinjer:

15.2 Hvis "Ja" i spm 15, har kommunalbestyrelsen da godkendt retningslinjerne for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed?

Ja Nej

15.3 Hvis "Nej" i spm 15, har kommunalbestyrelsen da planlagt at udarbejde retningslinjer for indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed ?

Ja Nej

16 Hvad indeholder den årlige redegørelse, der forelægges kommunalbestyrelsen, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsen på voksenområdet - bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2006, § 15 stk. 2?
Markér gerne flere områder

16a Samlet redegørelse for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed

16b Separate redegørelser for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed, fordelt på de enkelte botilbud og andre boligformer

16c Særlige opgørelser over antal af magtanvendelser og øvrige indgreb i den personlige frihed fordelt på enkelt personer

16d Forslag til opfølgning på redegørelsen om magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed

16e Andet

16.1 Hvis "Andet", angiv da i hovedpunkter hvad:

17. Anvendes den årlige redegørelse om magtanvendelse som led i det driftsorienterede tilsyn?

Ja Nej

Tryk "OK" for at afslutte.

OK

SPØRGESKEMA TIL REGIONSRÅDET

om det driftsorienterede tilsyn mv. med botilbud til midlertidige og længerevarende ophold til voksne, jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt, i almenboligloven

Kommune:

Kommunenummer:

Kontaktperson:

Kontaktpersons e-post adresse:

Kontaktpersons
telefonnummer/lokalnummer:

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne, jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1. pkt., i almenboligloven

Spørgeskemaet omfatter botilbud til voksne i midlertidige og længerevarende tilbud til voksne og tilsvarende tilbud efter almenboligloven. Foruden omfang og retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn er der fokus på retningslinjer for klagebehandling og magtanvendelse, herunder om sådanne er godkendt af kommunalbestyrelsen om standarden, som kommunalbestyrelsen selv har truffet

Botilbud til midlertidigt ophold

Kommunalbestyrelsen kan, jf. servicelovens § 107, tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 107 tilbyde:

- midlertidigt ophold til personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte.
- midlertidigt ophold til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Botilbud til længerevarende ophold

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 108, tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Almene ældre- og handicapboliger til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

Almene ældre- og handicapboliger, der tilvejebringes efter almenboliglovens 105 stk. 2, med henblik på at betjene personer med betydeligt og varigt fysisk eller psykisk funktionsevne, skal i følge almen boliglovens § 54 stk. 2, 1. pkt., udlejes til denne personkreds. Spørgeskemaet omfatter alene almene ældre- og handicapboliger, der er udlejet til denne personkreds.

1. Det driftsorienterede tilsyn

Retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn

1 Har regionen særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for, hvordan det driftsorienterede tilsynsbesøg gennemføres?

Ja Nej

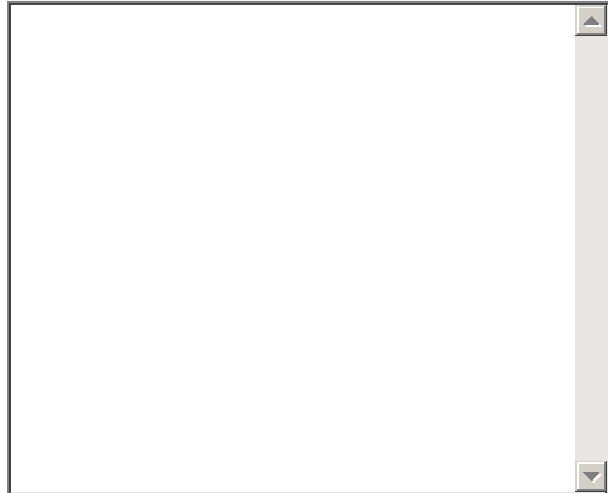
1.1 Hvis "Ja", i spm 1, har regionsrådet da godkendt retningslinjerne for, hvordan det driftsorienterede tilsynsbesøg gennemføres?

Ja Nej

1.2 Hvis "Ja" i spm. 1, er der da forskel på retningslinjerne for det driftsorienterede tilsyn for henholdsvis kommunale, selvejende og øvrige private tilbud?

Ja Nej

1.3 Hvis "Ja" i spm. 1, angiv da kort hvilke forskelle:

1.4 Hvis "Nej" i spm 1, har regionsrådet da planlagt at udarbejde retningslinjer for det driftsorienterede tilsyn?

Ja Nej

2 Hvilke områder indgår i regionens driftsorienterede tilsyn?

Markér gerne flere områder

- 2a Tilbuddets fysiske tilbud
- 2b Tilbuddets økonomi
- 2c Tilbuddets belægningsgrad
- 2d Personalesammensætning
- 2e Forretningsgange
- 2f Uddannelse og supervision af ledere
- 2g Uddannelse og supervision af øvrigt personale
- 2h Den pædagogiske indsats
- 2i Lægefaglige undersøgelser
- 2j Medicingivning
- 2k Kostforhold
- 2l Hygiejne
- 2m Omsorgspligt
- 2n Magtanvendelse
- 2o Brugerindflydelse, samarbejde med brugere/pårørende
- 2p Anvendelse af handleplaner
- 2q Andet

2.1 Hvis "Andet", oplys da venligst hvad:

3 Benytter regionen som led i det driftsorienterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

- 3a Virksomhedsplaner eller årsplaner for tilbuddet
- 3b Registreringerne i tilbudsportalen
- 3c Ressourcestyring
- 3d Serviceinformation

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

1. Det driftsorienterede tilsyn

Anmeldte tilsynsbesøg

4 Hvor mange anmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg gennemførte regionen i gennemsnit i 2007 i de enkelte botilbud?

(Gennemsnitligt antal tilsynsbesøg beregnes som det samlede antal tilsyn i forhold til det samlede antal botilbud. Der kan eventuelt angives et skøn. Tallet kan angives med 1 decimal)

5 Har regionsrådet planlagt hyppigheden af anmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg fremover?

Ja

Nej

5.1 Hvis "Ja" i spm 5, angiv da det planlagte gennemsnitlige antal anmeldte tilsynsbesøg i det enkelte botilbud om året fremover? *(Tallet kan angives med 1 decimal)*

Uanmeldte tilsynsbesøg

6 Hvor mange uanmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg gennemførte regionen i gennemsnit i 2007 i de enkelte botilbud?

(Gennemsnitligt antal tilsynsbesøg beregnes som det samlede antal tilsyn i forhold til det samlede antal botilbud. Der kan eventuelt angives et skøn. Tallet kan angives med 1 decimal)

7 Har regionsrådet planlagt hyppigheden af uanmeldte driftsorienterede tilsynsbesøg fremover?

Ja

Nej

7.1 Hvis "Ja" i spm 7, angiv da det planlagte gennemsnitlige antal uanmeldte tilsynsbesøg i det enkelte botilbud om året fremover? *(Tallet kan angives med 1 decimal)*

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

1. Det driftsorienterede tilsyn

Opfølgning på driftsorienterede tilsynsbesøg

8 Har regionen særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for opfølgning på det driftsorienterede tilsyn? Ja Nej

8.1 Hvis "Ja", i spm 8, har regionsrådet da godkendt retningslinjerne for opfølgning på det driftsorienterede tilsyn? Ja Nej

8.2 Hvis "Ja" i spm 8, er der i retningslinjerne om opfølgning da fastsat tilbagemeldinger til regionsrådet? Ja Nej

8.3 Hvis "Nej" i spm 8, har regionsrådet da planlagt at udarbejde retningslinjer for opfølgning af det driftsorienterede tilsynsbesøg? Ja Nej

9 Hvor hyppigt følges der op på det driftsorienterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

9a Opfølgning på tilsynsbesøg sker med faste intervaller f.eks halvårligt eller kvartalsvis

9b Opfølgning på tilsynsbesøg sker løbende/ad hoc

9c Andet

9.1 Hvis "Andet", angiv da venligst hvad:

10 Hvorledes følges der op på det driftsorienterede tilsyn?
Markér gerne flere områder

- 10a Opfølgningen tager udgangspunkt i en skriftlig redegørelse om resultatet af det oprindelige tilsynsbesøg
- 10b Opfølgningen sker i form af ekstra tilsynsbesøg på institutionen
- 10c Opfølgningen sker ved udfærdigelse af rapport
- 10d Opfølgningen involverer ekstern konsulent eller lignende
- 10e Andet

10.1 Hvis "Andet", angiv da venligst hvad:

Tryk "OK" for at fortsætte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længerevarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

**2. Behandling af klager i forbindelse med virksomheden på botilbud efter
servicelovens §§ 107 og 108 og efter andre tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2,
1.pkt., i almenboligloven (Faktisk forvaltningsvirksomhed)**

11. Har regionsrådet fastsat særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for kommunens behandling af klager? Ja Nej

11.1 Hvis "Ja" i spm 11, har regionsrådet da godkendt retningslinjerne for regionens behandling af klager? Ja Nej

11.2 Hvis "Nej" i spm 11, har regionsrådet da planlagt at udarbejde retningslinjer for regionens behandling af klager? Ja Nej

Hvis "Ja" i spm 11 fortsæt med spm. 12, hvis "Nej" i spm. 11 gå videre til spm. 15

12 Er der udarbejdet klagevejledning? Ja Nej

12.1 Hvis "Ja" i spm. 12, retter klagevejledningen sig da mod?
Markér gerne flere områder

- 12.1a Beboere, som klager
- 12.1b Pårørende, som klager
- 12.1c Medarbejdere, som klager
- 12.1c Medarbejdere, der modtager klager

- 12.1e Forvaltningen, som modtager klager
 12.1f Andre

12.2 Hvis "Andre", angiv da venligst hvem:

13 Er der procedurer for, hvordan regionsrådet bliver bekendt med klager, der er indgivet til den enkelte boform? Ja Nej

14 Har regionsrådet givet instrukser om opfølgning af klager? Ja Nej

14.1 Hvis "Ja" i spm. 14, angiv da hvilke instrukser regionsrådet har fastsat?
Markér gerne flere områder

- 14a Tilbuddet skal orientere kommunen om opfølgning på alle klager med fast interval
 14b Tilbuddet skal fra sag til sag orientere kommunen om opfølgning på en konkret klage
 14c Der følges ved efterfølgende besøg op på, om der er sket opfølgning på klager
 14d Andet

14.2 Hvis "Andet", angiv da hvad:

Tryk "OK" for at afslutte.

OK

**Botilbud til midlertidige og længervarende ophold for voksne,
jf. servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.
pkt., i almenboligloven**

**3. Retningslinjer for behandling af indberetning af magtanvendelse og andre
indgreb i den personlige frihed overfor beboere imed ophold i botilbud efter
servicelovens §§ 107 og 108, og tilsvarende tilbud efter § 54, stk. 2, 1.pkt., i
almenboligloven**

15. Har regionen særlige retningslinjer for procedurer og/eller rutiner for indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed?

Ja Nej

15.1 Hvis "Ja" i spm .15, angiv da kort hvilke retningslinjer:

15.2 Hvis "Ja" i spm 15, har regionsrådet da godkendt retningslinjerne for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed?

Ja Nej

15.3 Hvis "Nej" i spm 15, har regionsrådet da planlagt at udarbejde retningslinjer for indberetning af magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed ?

Ja Nej

16 Hvad indeholder den årlige redegørelse, der forelægges regionsrådet, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsen på voksenområdet - bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2006, § 15 stk. 2?
Markér gerne flere områder

16a Samlet redegørelse for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed

16b Separate redegørelser for magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed, fordelt på de enkelte botilbud og andre boligformer

16c Særlige opgørelser over antal af magtanvendelser og øvrige indgreb i den personlige frihed fordelt på enkelt personer

16d Forslag til opfølgning på redegørelsen om magtanvendelse og andre indgreb i den personlige frihed

16e Andet

16.1 Hvis "Andet", angiv da i hovedpunkter hvad:

17. Anvendes den årlige redegørelse om magtanvendelse som led i det driftsorienterede tilsyn?

Ja Nej

Tryk "OK" for at afslutte.

OK